

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik II.

V Ljubljani, januarija 1885.

I. zvezek.

Praznik obrezovanja Gospodovega ali novo leto.

I. Pomanjkljivost v mnogih rečeh.

V vseh rečeh smo se pregrešili.

Dan. 3, 20.

Nek popotnik je bil v preteklem letu — na potu v svojo domovino — med cestne roparje zadel. Vse so siromaku tolovaji pobrali in memo tega so ga še tudi zelo pretepli in močno ranili. Posebna milost previdnosti božje pa je bila, da je še svoje življenje odnesel in strašni smrti ubežal. Ves omamljen in ranjen k neki hiši prisope, se vsede na klop in premišljuje v britkosti svojega srca nesrečo, ki se mu je na potu pripetila. Posebno pa ga še tudi zato srce boli, da je sam kriv bil vse te svoje nesreče; ker se ni skrbno tolovajev varoval, ko se je vse preveč lahkomišljeno na potu obnašal, brez vse potrebe postajal in počival.

Kristijani! kdo pa je ta ponesrečeni popotnik? Ali bi ga radi poznali? Ta popotnik je v duhovnem pomenu sleherni izmed nas, kateri je bil v preteklem letu na svojem potu v večnost od dušnih roparjev napaden in ranjen, kateri se je dal od hudih skušnjav premotiti, premagati in vreči v brezno pregeh. Njega bi morale danes pri premišljevanji pretečenega, pa nesrečnega, grešnega življenja sree boleti sosebno tudi zato, da je bil sam kriv te svoje neizmerne nesreče, ker je preveč lahkomišljeno živel, premalo čul nad svojimi skušnjavami in skušnjavci, se jih premalo ali pa nič ne ogibal. Pri vsem tem bi pa moral danes iz vsega srca hvaliti Boga, da ni v preteklem letu v smrtnem grehu umrl; zakaj posebna milost božja je, da še živi in z resnično pokoro svoje dušne rane še zaceliti more.

Drugi popotniki pa, če tudi niso bili od cestnih roparjev napadeni, obropani in ranjeni, so se vendar-le na potu oprášili, utrudili in spehali, sosebno če so težke butare na svojih ramah nosili.

Tako se je tudi nam v preteklem letu na potu v večnost godilo. Če tudi nismo bili na duši smrtno ranjeni, to je, če tudi nismo v smrtne grehe padli, smo pa vendar-le svojo dušo z vsakdanjimi pregreški oprášili, umazali, spehali, omamili, sosebno če smo težko butaro dolžnost svojega stanu na ramah nosili. Pač res, preljubi! ako se danes v svoje preteklo življenje ozremo in ga nekoliko prevdarimo, bomo veliko tacega najdlji, kar je našo dušo umazalo, oslabilo in jo v smrtno nevarnost postavilo. Kaj pa smo tacega v preteklem letu storili? Oh! malo dobrega in veliko slabega, silno smo se zadolžili. Če danes pregledamo račune preteklega leta, najdemo veliko, veliko pomankanja.

O tej pomanjkljivosti, ki smo jo v preteklem letu zadolžili v mislih, besedah in delih, hočem danes govoriti, in sicer s to prisrčno željo, da bi v prihodnjem letu popravili, kar lani ni bilo prav.

I.

V preteklem letu je dostikrat manjkalo našim mislim in željam, našemu sreju prave čistobe.

Bog nas je za-se vstvaril in hoče, da bi mu tukaj služili, po smrti pa se vekomaj ž njim veselili. Ker je tedaj Bog naš začetnik in hoče biti tudi naše večno plačilo, morajo vse naše misli in želje v njega obrnjene biti, naše srce mora le po njem hrepeneti, naša duša mora njega — svojega Stvarnika in Gospoda pred vsem drugim iskati in v njem svoje veselje imeti. To nam vелеva sv. apostelj Pavel rekoč: „*Iščite, kar je gori, kjer je Kristus, sedeč na desnici božji; hrepenite po tistem, kar je zgoraj, ne pa po tem, kar je na zemlji.*“ (Kološ. 3, 1.) Tam, kjer je naš zaklad — naše večno plačilo — tam mora biti s svojimi mislimi in željami naše sree.

Zdaj pa, dragi poslušalci! se ozrimo v svoje pretečeno življenje ter nekoliko sebe prevdarimo, če smo po svoji dolžnosti vse svoje misli in želje gori v svojo večno domovino — v sveta nebesa — k Bogu obračali? če smo pred vsem drugim po njem hrepeneli in k njemu skoraj priti želeli? O premili Bog! tebi samemu je znano, kod so naše misli v preteklem letu švigale; mi le samo to dobro vemo in tudi z žalostjo spoznamo, da so bile bolj v tvoje stvari, kakor v tebe Stvarnika obrnjene; da so se rajše z minljivimi in nečimernimi

rečmi kakor z večnimi, svetimi resnicami pečale; da so le po zemlji od ene strani do druge semtertje letale, kakor metulji po cveticah, in so se le malokdaj k Bogu v sveta nebesa povzdignile, in še takrat so se brž ko brž, še hitrejše kakor škrjanček, na zemljo vrnile. O kakošen revež je človek, da svojih misel še kakih pet minut v Boga — v svoj cilj in konec — uprtih držati ne more in naj jih pri enem očenašu pet- ali desetkrat k Bogu zavrne, mu pa ravno tolikokrat k vsakdanjim opravilom uidejo! Marsikterega glava je tako polna posvetnih misel in skrbi, njegovo srce je tako napolnjeno s posvetnimi željami, da dobre misli in svete želje nič več prostora v njima ne najdejo.

Kar pa je še bolj žalostno, je to, da se je v preteklem letu tudi silo veliko pregrešnih misel nam po glavi vrtilo in sprehajalo, ven in noter hodilo: kmalo nečimerne, prevzetne in ošabne misli; kmalo lakomne, samogoltno in nevošljive misli; kmalo sovražne, zvičajne in lažnjive misli; kmalo sumljive in natoleljive misli; kmalo nesramne in nečiste misli; kmalo v božjo milost preveč ali pa premalo zaupljive misli, in morebiti še celo neverne misli. Gorjé nam, ako smo tacim in tem enakim grešnim mislim sami vrata v svojo glavo odpirali — ako smo sami krivi bili, da so nam v glavo hodile, če smo namreč kaj takega prostovoljno poslušali, gledali ali delali, kar je v nas prepovedane misli budilo; gorjé nam, ako smo jih prostovoljno po glavi pasli in ne po vsi svoji moči iz glave zbijali! Zakaj napačne misli, če smo jih sami krivi, ali pa če jih prostovoljno po glavi pasemo, so že same na sebi greh, potem pa še tudi naše hudo nagnenje ali poželjivost do greha zbude.

Poželjivost pa, od slabih misel zbudjena in nadražena, je tista huda pošast s sedmerimi glavami, to je, s sedmerimi naglavnimi grehi, ki napihuje, gloda, grize, pika, pa tudi s sladkim strupom omoti in omami človeško srce, ki neprenehoma nadleguje in sili v to privoliti, kar se prilega naši spačeni naturi, pa je nasproti božji postavi. Če tudi ena ali druga glava te hude pošasti nekoliko časa počiva in spi, se pa tretja zbudi in v človeku hudo vojsko napne, da mora sleherni, kdor se noče podati, z aposteljnomo Pavlom zdihovaje klicati rekoč: „*O jaz nesrečni človek! kdo me bo rešil od telesa te smrti?*“ (Rimlj. 7, 24), to je, kdo me bo rešil od poželjivosti, ktera se v mojem telesu neprenehoma vzdiguje in me nadlegova, v smrtni greh privoliti?

Če pa huda pošast — poželjivost — s sedmerimi glavami v nas prebiva, kdo bi se še smel hvaliti in bahati, da je dosti čisto njegovo srce? Kdo izmed nas se upa reči, da je tej strašni kači vse

sedmere glave tako čisto porezal in potrl, da se celo nobena nič več v njem ne gane? Kdo izmed nas zamore reči: Jaz sem tako iz srca ponižen, da se mi vsaka človeška hvala studi in da me nič več ne zaboli, naj me kdo še tako globoko poniža. Glava napuha je preč. Kdor bi se s svojo ponižnostjo bahal, bi ravno s tem prav očitno pokazal, da je glava napuha še popolnoma živa v njem. — Kdo izmed nas si pa upa reči: Jaz sem vso lakomnost in sebičnost tako v sebi zatrl, da nič več ne hrepenim po časnem blagu; jaz rajše drugim prislužke in dobičke naklanjam, kakor bi jih jim spred rok jemal; jaz tudi po svojem premoženji vselej z veselim obrazom revnim pomagam; moje srce ni nič več na nobeno reč na svetu navezano. Glava lakomnosti je zatrta. — Če pa tega nobeden z lahko vestjo reči ne more, morda pa zamore reči: Jaz sem v sveti angeljski čistosti tako, kakor sv. Alojzij utrjen, da me nečiste misli nič več ne ohajajo; jaz ne čutim v tem oziru nobene nadlege. Glavo nečistosti sem s korenino izruval. — Bo pa vsaj kdo izmed nas to zamogel reči: Jaz sem peklenški pošasti četrto glavo nevošljivosti tako čisto odsekal, da se iz srca veselim, če mojemu bližnjemu tisto dojde, kar sem jaz zadobiti želel? — Kdo pa je peto glavo požrešnosti hudi pošasti raztrl ter je le za potrebo jedel in pil? se ostro postil, kakor mu cerkev ukazuje? si kako sladkarijo iz ljubezni do Kristusa odrekel? svojim ustam pritrgal in siromaku podelil? — Kdo je v preteklem letu šesto glavo pošasti odbil, da se ni jeza v njegovem sreču v nemala, akoravno se mu je krivica godila? — Kdo izmed nas zamore poslednjič reči: Jaz sem uni kači na sedmo glavo lenobe tako trdo stopil in jo popolnoma strl, da sem v božji službi zbrane pobožnosti ves gorel, da nisem celo nobene mrzlotte v sebi občutil? nobenega dobrega dela zamudil? Z eno besedo, kdo zamore reči: Moje srce je čisto, jaz nič hudega v njem ne najdem? Zamorem jaz to reči? ali ti? ali kdo drugi? Ne jaz, ne ti, ne kdo drugi; zakaj sleherni izmed nas najde v svojem sreču veliko tacega, česar bi se gotovo sramoval, ako bi bilo ljudem odkrito in znano; in kolikor bolj natanko kdo preiskuje skrivne kote svojega srca, toliko več napačnega najde v njem. Če je pa tako, moramo se danes ponižati pred Bogom in vsi skesano spoznati: Manjkalo je v preteklem letu našim mislim in željam — našemu sreču prave čistobe.

Če je pa manjkalo našim mislim in željam — našemu sreču prave čistobe, je gotovo tudi manjkalo našim besedam prave pobožnosti; zakaj srce se po jeziku prodaja in razodeva, kakšno da je.

II.

Jezus Kristus je spridenim judom, ki so bili polni hudobnih misel, očital: „*Gadova rodovina! kako morete dobro govoriti, ker ste hudobni? Zakaj iz obilnosti srca usta govore. Dober človek iz dobrega zaklada dobro prinaša, hudoben človek iz hudega zaklada hudo prinaša.*“ (Mat. 12, 34.) Dobri zaklad, o katerem tukaj Jezus govori, je z dobrimi mislimi, željami, nameni napolnjeno srce; hud zaklad pa je nasproti s hudimi mislimi, željami in naklepi napolnjeno srce. Iz tega svojega zaklada — iz srca namreč jemlje človek svoje govorjenje! Kakoršno tedaj je njegovo srce, takošno je tudi njegovo govorjenje. Spačeno srce: spačeno, malopridno, hudobno govorjenje. Zvijačno srce: zvijačno, prekanjeno, goljufivo, lažljivo govorjenje. Sovražno srce: sovražno, zabavljivo, zbodljivo, opravljivo, zaničevalno, preklinjevalno govorjenje. Umazano srce: umazano, nečisto, nesramno, pohuljšljivo govorjenje. Kar človek v svojem srcu misli in želi, o tem rad tudi jezik govori. Če se tudi človek hlina in svoje hudobne misli in želje zakriva, jezik jih vendar le pogostoma odkriva. Jezik je tako rekoč žleb, po katerem misli in želje iz srca v usta prihajajo in se po besedah razodevajo.

„*Jezik, pravi sv. Jakob (3, 5. i. d.), je sicer majhen udek, pa vendar napravi velike reči. Glejte, majhen ogenj velik gozd zažgè. Tudi jezik je ogenj, zapopadek hudobije, . . . nepokojna hudoba je, poln smrtnega strupa. Z njim hvalimo Boga in Očeta in z njim kolnemo ljudi, ki so po podobi božji vstvarjeni. Iz njih ust pride hvala in kletev. Ni prav, moji bratje! da se to tako godi.*“ Pač res so besede tega aposteljna, ko pravi, da je jezik nepokojna hudoba, poln smrtnega strupa, zapopadek vse hudobije; saj je res ni skoraj pregrehe na svetu, ktere bi jezik ne storil ali pa je kriv ne bil, da jo drugi store, ker nasvetuje, pohvali, podpiha, podšunta, nadraži, zapelje, pohujša.

Kdo je bil kriv, da se je krivoverstvo in neverstvo med kristijani razširilo? Jezik prevzetnih in brezvernih ljudi je bil tega kriv, ker je ljuliko krive vere po svetu raztresil in je s svojim hudobnim govorjenjem tudi v nekterih vernih srcih luč prave vere ugasnil. — Kdo je bil kriv, da so se bili una leta narodi vzdignili in spuntali, da je teklo po zemlji toliko in toliko krvi, ker so z goljufivimi besedami narode šuntali in podpihovali ter s praznim obetanjem vnemali, se vzdigniti in za orožje prijeti. — Kdo je kriv, da se sosedje sovražijo, da je v tej ali uni hiši vedna vojska, kreg in prepir? Strupeni

jezik je tega kriv, ker je s svojim bodečim ali pa lažnjivim govorjenjem ogenj jeze in sovraštva podpihal. — Kdo je kriv, da se tudi v naši sicer mirni deželi toliko preteпов in pobojev zgodi? Nepokojni jezik je tega kriv, ker tako dolgo zabavlja in pika, draži in draži, da razdraženi za nož, sekuro ali kako drugo orodje popade, sune, prebode, udari. — Kdo je kriv, da se toliko goljufij pri kupčiji zgodi? Brezvestni jezik je tega kriv, ker tako govoriti in kako slabo reč hvaliti zna, da poslednjič človeka preslepi in premoti. — Kdo je kriv, da je bila ta ali una pravična pravda zgubljenā? Zvijāčni jezik je tega kriv, ker je prekanjeno, zvito govoril, krivo pričal in morebiti še po krivem prisegel. — Kdo je kriv, da je ta ali uni ob svoje dobro ime, ob svojo službo, ob kosec kruha prišel? Opravljivi, nevošljivi jezik je tega kriv, ker je tako dolgo črnil in črnil, da je poslednjič počrnil. — Kdo je kriv, da že otroci hudobijo nečistosti poznajo in uganjajo? Umazani jezik je tega kriv, ker je o tacih nesramnih rečeh pred njimi govoril. — Kdo je kriv, da jih toliko in toliko pade, ki so že tako dolgo časa stale? Nečisti, priliznjeni jezik je tega kriv, ker je tako pregovarjal in obetal, da je poslednjič premotil. — Kdo je tega ali unega, to ali uno od službe božje odvrnil, na sprehajališče, plesišče, v krčme in slabe tovaršije zapeljal? Jih ni li malopridni jezik pregovoril? Hudobni jezik je že marsiktero dušo Kristusu iz rok iztrgal in jo hudiču prodal. Jezik je tedaj prav zares poln smrtneга strupa, zapopadek vse hudobije.

Sv. Efrem pravi: „*Tvoj jezik je tista sulica, s katero je bila prebodena Kristusova stran; tvoj neobrzdani jezik je tisto orodje, s katerim si v bližnjega hiši ljubezen umoril, mir podrl, edinost razdjal; tvoj jezik je tisto orožje, s katerim si bližnjega žalil, zbadal, poškodoval, sebe pa ob nasprotno ljubezen, pomoč in darove božje pripravil; z jezikom si poslednjič tudi čast božjo zmanjševal in spolnovanje volje božje zadrževal.*“

Kristijani! če pa mi nismo v preteklem letu s svojim jezikom časti božje zmanjševali, in nikogar v spolnovanji volje božje zadrževali; če nismo nič na zoper Boga, zoper sveto vero in katoliško cerkev, zoper njene zapovedi in njene služabnike govorili; če nismo kleli, rotili in zdajali; če nismo šuntali in podpihovali, miru in edinstvi v hiši poderali, med tovarši in sosedi ljubezni gasili; če nismo nikomur z opravlјivim govorjenjem dobrega imena jemali, nikomur z lažnjivimi in goljufivimi besedami krivice delali; če nismo nikogar z grdim in nesramnim govorjenjem pohujšali in v greh zapeljali; z eno besedo, če nismo s svojim jezikom tacih strašnih pregreh doprinašali:

smo li mar že zavoljo tega pred Bogom opravičeni in med tiste srečne v svetem pismu prišteti, ki s svojim jezikom niso grešili? O kaj še! nismo ne še opravičeni pred Bogom v svojem jeziku; ker bomo morali po Jezusovih besedah *za vsako prazno besedo odgovor dajati sođnji dan.* (Mat. 12, 36.) O mili Bog! tebi je znano, koliko praznega in nepotrebnega smo v preteklem letu čenčali in marnjali, kar ni bilo ne tebi v čast, ne našemu bližnjemu v podučenje in boljšanje. Ko bi travniki, njive, delavnice, krčme in druge hiše ali pa trgi in prostori pred cerkvami govoriti znali, bi nam pač vedeli povedati, koliko neslanega in malo vrednega se je v celem letu sčencalo. Saj že dva nepokojna jezika veliko tacega na dan spravita, kar bi moralo vekomaj skrito ostati, o koliko še-le petero in desetero tacih jezikov na dan spravi, — vse — žive in mrtve obere! Mari to ni res? Kdo pa izmed nas zamore z lahko vestjo reči in trditi, da je v preteklem letu po besedah sv. Pavla le samo to govoril, *karkoli je resnično, karkoli sramožljivo, karkoli pravično, karkoli sveto, karkoli ljubeznjivo, karkoli dobro ime prinese?* (Filip. 4, 8.) Kdo izmed nas je v stani reči: Jaz sem tisti popolni mož, ki celo okroglo leto s svojim jezikom ni grešil? Si li ti? sem li jaz? Oh, nobeden naj! in gotovo nobeden izmed nas, kdor le govoriti zna. Če je pa taka z našim jezikom, moramo vsi s prisrčno žalostjo zdihniti rekoč: *Peccavimus, Domine! Grešili smo, Gospod! Manjkalo je našim besedam prave pobožnosti.*

III.

Kako nas pa še-le mora žalost in sramota navdajati, ako premislimo vsa dela preteklega leta! Ali je mogoče tudi, da bi bila dobra dela tam, kjer je srce slabo, kjer ni dobrih misli, lepih želja? ali je mogoče, da bi vselej prav delali tisti, kateri še govoriti ne znajo prav? Saj je Zveličar sam rekel, da iz srca pride vse hudo; najpred slabe misli in želje, potlej hude besede, slednjič pa še grešna dela.

Kolik strah nas mora pretresti, ako danes pregledamo račun celega preteklega leta! Veliko je število grehov, ne le malih, ampak tudi velikih, morebiti zelo velikih, ki smo jih storili s tem, da smo se dali zapeljati v dela, ki jih prepovedujejo božje in cerkvene zapovedi; veliko je število grehov, morebiti celo velikih smrtnih grehov, ki smo jih zadolžili s tem, da smo opuščali dela, ki so nam po božjih in cerkvenih zapovedih zapovedana.

Pa nočem vam biti krivičen; nočem več trditi kakor je res. Rad priznavam, da smo v preteklem letu tudi veliko dobrega storili, — toda kako je bilo tudi to dobro, kar smo storili, pomanjkljivo!

Pomanjkljiva so bila naša vsakdanja dela in opravila in niso mogla Bogu dopasti, ker jih nismo morda v stanu gnade božje ali pa iz čistega, svetega namena — iz ljubezni do Boga opravljali in ne tako popolnoma opravili, kakor smo priložnost in zmožnost imeli. Manjkalo je našim molitvam prave gorečnosti, ker smo jih vsi razmišljeni mlačno in leno opravljali. — Manjkalo je naši pokorščini hitre in voljne vbogljivosti, ker smo velikokrat prav kesno, mrmraje godrnjaje povelja svojih predpostavljenih opravljali. — Manjkalo je našemu zatajavanju prave ostroti, ker smo preveč stregli svoji poželjivi naturi ter smo se bali in branili, po trnjevem potu križev in težav proti nebesom hoditi. — Manjkalo je našim spovedim pravega čeznarurnega kesanja, ker nismo žalovali nad svojimi — tudi majhnimi grehi — vsi presunjeni in ginjeni od božje ljubezni. — Manjkalo je našim obhajilom goreče želje po Kristusu, ker smo le z mlačnim srcem k mizi Gospodovi hodili. — Manjkalo je pri poslušanji božje besede prave pazljivosti in dobre volje, da bi jo bili na-se obračali in spolnovali. — Manjkalo je pri službi božji prave spodobnosti in zbrane pobožnosti, da smo se pri njej brez molitve, brez pobožnih čutil dolgočasili itd.

Oh, spremljubi, glejte, koliko pomanjkljivost, koliko dolgov ob letnem računjenji pred Bogom! Kolikor bolj zvesto ta letni račun pregledujemo, toliko več pomot in pomanjkljivost v njem zapazimo. Tu manjka, tam manjka, povsod manjka, pa grozno veliko, veliko manjka! Kaj nam je siromakom storiti, ker tega, kar manjka, danes dostaviti nikakor ne moremo? K sedežu milosti božje se zatecimo rekoč: Usmili se nas, o Gospod, usmili se nas! Prizanesi nam lenim služabnikom! Zbriši, kar manjka! Odpusti nam naše dolge! Dasi-ravno smo vsi zadolženi, smo vendar tvoji otroci; po tvoji podobi smo vstvarjeni, s predrago krvjo tvojega Sina smo rešeni in po milosti sv. Duha smo prerajeni. Ne oziraj se na naše pomanjkljivosti, temuč le na neskončno zasluženje svojega božjega Sina! Po tem svojem ljubem Sinu nam daj pomoč in toliko odloga, da vse svoje pomanjkljivosti poravnamo ter z novim letom tudi novo življenje začnemo!

Oče nebeški! ker te danes za vse dobrote preteklega leta presrečno zahvalimo, se ti še prav posebno za dobroto vseh dobrot zahvalimo, da nas nisi v preteklem letu v naših grehah nagloma s tega sveta k sodbi poklical, da nam še čas in priložnost daješ in milost ponujaš, s starim letom starega človeka izsleči in z novim letom novega obleči v Kristusu Jezusu Gospodu našem. Amen.

Jurij Volc.

2. To leto bo morebiti zadnje!

Neumnež! to noč bodo tvojo dušo terjali od tebe. Luk. 12, 20.

Nek mlad človek v najboljših letih je hotel zadnji dan leta, kakor pravijo, dobro pognati in je res Silvestrov dan od veselja do veselja, od krčme do krčme letal. Pod noč, ko se je že vsega naveščal, pride memo cerkve, kamor so ravno ljudje k litanijam in zahvali hiteli. Nehoté gre tudi on z njimi, se vsede v zadnjo klopo v najbolj temni kot in zaspi. — Zaspal je pa tako trdno, da ni nič čutil, kdaj je bilo opravilo končano, tudi ne, kdaj so ljudje se razšli. Zvečer pride cerkovnik cerkev zapirat in ker mladenča ne zapazi, ga v cerkev zapre in odide. — Okoli polnoči se še-le prebudi in si ne more koj spomniti, kje da je prav za prav. Še-le, ko pred velikim altarjem svetilnico zagleda in večno luč, spozna, da je v cerkvi. Ni ga bilo toliko strah; le skrbelo ga je, ker je bilo precej mraz in bi bil rad šel v gorko posteljo. Ko svoj stan sem ter tje premišljuje, kar začne ura dvanajst biti in pri tej priči stopi iz zakristije duhoven ves za mašo napravljen in gre naravnost k altarju. Mladeneč se zdaj silno prestraši, da si skor ne upa sopsti. Še veči pa je njegov strah, ko se duhoven okoli obrne in glasno popraša: Ali je kdo tukaj, da bi stregel? — Mladeneč je znal k maši streči, ko je še v šolo hodil, ali lasje mu po koncu stopijo, da bi moral mrtvemu streči. Duhoven popraša še dvakrat, vsakikrat bolj milo. Ko v tretje to vprašanje postavi, se mladeneč ohrabri in pravi: Jaz sem tukaj, bom pa jaz ministriral. Reče in stopi k altarju. Opravita lepo po vrsti vse molitve, tako, da je mladeneč skoraj ves strah pozabil, le pri umivanju rok ga je spreletelo, ko je na gole kosti vodo vlival. Ko je bila maša končana, se mu duhoven zahvali ter mu še reče: Ker si mi dobro delo storil, ti povem, da boš samo eno leto še živel, čez leto in dan boš pa umrl. Pripravi se tedaj dobro. To reče duhoven in zgine!

Mladeneč ni mogel več spati. Vsake vrste misli mu rojijo po glavi. Življenje je vendar preveč ljubo in prijetno, in on ga bo moral čez leto že zapustiti. Naredi toraj sklep in pravi sam pri sebi: Pol leta se bom še znosil, družega pol leta se bom pa za smrt pripravljaj; saj bo še dovolj časa. Komaj čaka, da cerkovnik cerkev odpre, koj se poda domu; prikazni pa nobenemu ne pove. Pol leta živi res po starem, nobenega posvetnega veselja si ne odreče. Ko pa pol leta preteče, se mu prehudo zdi, se življenju tako hitro odpovedati in

pravi sam pri sebi: Za pokoro je še zadnji mesec zadosti. Ko zadnji mesec pride, pravi: Čudno bi moralo biti, da bi se v enem tednu ne mogel pripraviti. Zadnji teden nastopi, pa življenje je prelepo. Saj za spoved je tudi en dan zadosti. Pride zadnji dan. Mladeneč je čisto zdrav, pa se mu nič ne ljubi. Danes se hoče na smrt pripravljati. Ali glej! tovarši pridejo in ga speljejo. On jim noče svojih skrbi razodeti in povedati, napravi se in gre z njimi. Sam pri sebi misli: Bom pa drevi zadnje dve ali tri ure se pripravil. Danes ni bil prav vesel. Ko se noč dela, ne more več strpeti med prijatelji; pravi, da mu je slabo, akoravno se je na životu čisto zdravega čutil. Pride domu in se vleže. Glas mu pravi: Pošlji po duhovna, ali hudoben duh ga moti in mu na uho šepeta: Saj se ti bodo smejali, ker si ves zdrav in hočeš biti previden. Strašna otožnost se ga loti. Čas naprej hiti in že se bliža zadnja ura. Dober duh pravi: Še je čas; hudobni pravi: Je že prepozno! Mladeneč je ves obupan, akoravno se zdravega čuti. Nepremakljivo gleda na uro. Kazalec se zmiraj bliže dvanajstih pomiče; zdaj dohiti veliki kazalec malega; ura zaropoče; revež se prestraši, se na vsem životu strese in se — prebudi! — Zakaj vse to so bile le strašne sanje. Pot mu stoji na čelu od strašnih sanj.

Vendar pa te sanje pri mladenču niso bile zastoj. Spoznal je, da ga je Bog po teh sanjah k poboljšanju klical. Do zdaj je res precej nerodno živel, od kar pa je te sanje imel, je ves drugačen postal. Pametno in pobožno je potem živel, ker se je bal, da bi ga smrt nepripravljeneza dobila.

Zakaj sem pa, ljubi moji, danes sanje tega mladenča povedal? Zato, ker imajo veliko resnico v sebi in ker bi se pri nekterem izmed nas lahko letošnje leto spolnile. Mladenču se je zdelo, da mu je v spanji duhoven še eno leto odloga dal. — Ljubi moji, morebiti ta odlog marsikteremu izmed nas velja! Nobeden naj se ne zanaša in velikih računov ne dela. Vsak izmed nas lahko letošnje leto umrje; gotovo je, da marsikterega izmed nas, ki smo danes skupaj zbrani, k letu več med nami ne bo. Kteri so tisti, tega nobeden ne vé; lahko sem jaz, lahko je kateri izmed vas. Kakor so aposteljni pri zadnji večerji prašali: „Gospod, ali sem jaz?“ Tako naj danes vsaki sam sebe praša: morebiti sem jaz? Vsacega izmed nas lahko zadene in nobeden nima pisma, da bo drugzega novega leta še doživel. — Bogatinu, ki je vsega nakupičil in dolgo uživati mislil, je Bog rekel: „Neumnež, še to noč bodo tvojo dušo od tebe terjali“; tako tudi danes marsikteremu izmed nas besede veljajo: Neumnež, še to leto

bo Bog tvojo dušo od tebe terjal! Nikar ne glej na družega, nikar ne misli, jaz sem zdrav ko riba, mlad in močen, mene letos ne bo zadelo; unega starega moža morebiti ali pa uno bolno ženo; prijatelj, nikar tako ne računaj, morebiti bo k letu un stari mož še kašljaj, una žena še bolehal, na tvojem grobu pa bo že trava rasla! —

Vsaki naj tedaj na-se obrne te besede, vsaki naj danes sam pri sebi reče: Morebiti je to leto za-me zadnje! — Če tako mislimo, če si to resnico vsako jutro k srcu vzamemo, potem vam obljubim, ljubi moji, da bo to novo leto 1885., ktero smo danes začeli, gotovo dobro, srečno in veselo za nas, naj že potem umrjemo ali ne. — Zakaj glejte ta misel, da je morebiti letošnje leto za nas zadnje, nas bo 1. varovala pred vsakim smrtnim grehom, 2. nas bo naganjala k pokori in 3. nas bo napeljevala k dobrim delom.

1. Prvo resnico uče enoglasno cerkveni učeniki: Sv. Jeronim: *Kdor vsak dan misli, da bo umrl, tega pozemeljska nečimernost ne bo oslepila in zapeljala.* — Sv. Avguštin: *Nič človeka tako pred grešnim potom nazaj ne drži, kakor če večkrat misli na smrt.* — Sv. Krizostom: *Ni mogoče, da bi taka duša še v grehu ostala, ki resno misli na sodbo.* — Sv. Duh: *V vseh svojih delih se spominjaj svojih poslednjih reči in vekomaj ne boš grešil.* (Sir. 7, 40.)

In res, če bi ti imel letos umreti, povej, ali bi res tako hudobno naprej živel. Skor ne verjamem, da bi bil tako nespameten, kakor uni mladeneč v svojih sanjah. Povej, ali bi se še tako gnal, ali bi skušal še po krivičnih potih premoženja si pridobiti, če bi ti vedel, da boš moral čez tri mesece vse popustiti, če bi ti Bog rekel kakor bogatinu: Neumnež, še to noč bodo tvojo dušo od tebe terjali. Povej mi ti mladi človek, ti mladeneč in ti dekle, ali bi res zdaj pred pustom tako nerodno živeli, razgrajali in plesali, če bi vedeli, da velike noči več učakali ne bote? Skor ne verjamem, da bi bili tako nespametni, kakor uni mladeneč v svojih sanjah.

2. Da človek večkrat tako brez skrbi greši, tje v en dan, pride od tod, ker resnično na smrt ne misli. To vé, da bo treba umreti, ali misli si, to je še daleč, to bodo še leta pretekla, in vendar ne čuti, da mu je smrt že za petami. — Ko bi pa kristijan zares mislil, ko bi si vsaki zares k srcu vzel to misel: Letos bom morebiti moral umreti, morebiti čez pol leta, morebiti čez dva mesca... čez en teden... morebiti... nocej!! — vprašam, ali bi mogel tako brez skrbi, tako nespameten biti, kakor uni mladeneč v spanji? — Gotovo ne! Če mu je kaj večno zveličanje pri srečju, se bo ob času preskrbel in pripravil.

Tako se dela v časnih rečeh. Umen gospodar da vsak večer hišo zapreti. Zakaj? ali vé, da bo tat prišel? — Tega ne, pa si misli, da lahko pride. — Moder general straže postavi, zakaj? . . . Pаметen posel na stran devlje; zakaj? itd.

Tako se dela v časnih rečeh, ali bi pa mi tako neumni bili, da bi za večno zveličanje brez skrbi tje v en dan živeli? In vendar nekteri cele leta in mesce v smrtnih grehah živé. Ali ne vidite, ljubi moji, v kakšni nevarnosti da so, ker je smrtna ura negotova.

Morebiti še nisi nobene dobre spovedi opravil, prijatelj! smrtna ura je negotova, še letos te zna doseči, nikar ne odlašaj, z dobro spovedjo božjo gnado dobiti.

Morebiti si ktereга ogoljufal, komu škodo naredil, ob dobro ime pripravil . . . prijatelj, smrtna ura je negotova . . .

Morebiti živiš s svojim sosedom v sovraštvu, glej, smrtna ura je negotova — tedaj nikar ne odlašaj . . .

Morebiti imaš pregrešno znanje, hudobno navado . . . smrtna ura je negotova! — raztrgaj, da smrt popred ne raztrga, če ne — gorjé tebi! . . .

3. Za večno zveličanje so potrebna dobra dela. — Brez teh ni mogoče večno plačilo. Ti veš, da te bo Bog sodil po tvojih dobrih delih, in vendar se obotavljaš si jih pridobiti, zmiraj še odlašaj. Ti veš, da drevo, ki nič sadu ne prinese, bo posekano in v ogenj vrženo, da bodo lenega hlopeca v unanje teme pahnili, da devic brez olja v svetilnicah k ženitvanju ne bodo pustili. Zakaj ne pripravljajš dobrih del? Ker misliš, da je smrt še daleč, med tem ko že na vrata trka? Pred kakor misliš, bo prišla in če je tvoja svetilnica brez olja milosti božje in dobrih del, kaj imaš tam pričakovati? Sam Bog vé, koliko se jih je tako že opeklo in zmotilo, ker so se na pozneje zanašali, med tem so pa leto za letom brez dobrih del pustili. Ko bi bili ti vsako leto za svoje zadnje imeli, bi bili vse drugač živeli. Nikoli bi ne bili potrebnih molitev in božje službe izpustili, večkrat sv. zakramente prejeli, veliko dobrih del si nabrali, večkrat se v čem premagali . . ., tako pa je zanje prepozno.

Kar pa je za tisočere že prepozno, to je za nas, ljubi moji, še mogoče! Mislimo si, da je to leto, katero smo danes začeli, naše zadnje; vsako jutro pomislimo, da se bliža smrtna ura, in bote videli, da bomo drugač živeli, bote videli, da bo to prav za nas; če že potem umrjemo ali ne. — Če umrjemo, bomo po tem takem dobro pripravljani, če pa še ostanemo, bo pa konec leta neizrečeno vesel in srečen za nas, ker nas bo vest tolažila, da smo eno celo leto za

nebesa obrnili, veliko, veliko za večnost zaslužili. Ta misel nas bo bolj srečne delala, kakor vse veselje in prijetnosti tega sveta.

Naj vam tedaj danes kdo vošči pozemeljskega veselja na izbiranje, časnega blaga na kupe, jaz vam ne smem, ne morem in ne znam kaj boljšega vošiti, kakor da bi to leto 1885. sveto začeli, sveto živeli, sveto tudi končali.

Zato pa hočemo tudi danes Zveličarja prositi, da nas obvaruje pred vsem grehom, da nam da letos obilo svojih gnad. Posebno pa naj vsak danes, predno iz cerkve gre in potem vsako jutro reče: Morebiti je to leto za-me zadnje — ali sem pa tudi pripravljen? Amen.

J. A.

Nedelja po novem letu.

I. Božja volja.

Vstani, vzemi Dete in Mater njegovo
ter pojdi v deželo Izrael. Mat. 2, 20.

Veselo novico smo v današnjem evangeliju slišali. Jezus je rešen hudega preganjavca Heroda; spet se sme sveta družinica nazaj vrniti v svojo milo domačijo. Vrnitev je tem veselejša, čem večje je bilo število velikih britkosti mej tisto nočjo, ko je bežala in mej veselim sporočilom, da se sme zopet povrniti v domači kraj. Kako je pač moral sv. Jožef vesel biti, ko je spet prišel na domača tla, da se je vse tako lepo zvršilo, čeravno ga je toliko truda stalo.

Pa bi nekteri znabiti mislili: Jožefu je bilo lahko Jezusa rešiti, saj mu je Bog vse po angelju naznanil, kedaj naj beži, kam naj gre in kedaj naj spet pride. Res je, da bi sv. Jožef sam ne bil vedel za smrtno nevarnost, ki je pretila božjemu Detetu in bi tudi ne bil vedel, po kateri poti ga rešiti; vendar samo vedeti, kaj je treba storiti, to je še-le polovica pravičnosti, — storiti to, kar zahteva volja božja, to je zaslužljivo djanje.

V tem se pač tudi nobeden izmej nas ne more izgovarjati, da ne vé, kaj mu je storiti, ali da ne pozna volje božje. Če tudi nam Bog ne pošlje angelja iz nebes, kakor sv. Jožefu, redniku Jezusovemu, nas pa drugače dovolj jasno podučuje, kaj nam je storiti in kaj opustiti, da pridemo k njemu v nebeško veselje. Če se pri vsej skrbi predobrotljivega Boga vendar-le pogubijo premnogi, pride od tod,

ker se nočejo prizadevati, da bi božjo voljo natanko spoznali in se dobro podučili v tem, kaj Bog terja od nas; ali pa — kar se še večkrat zgodi — bodo pogubljeni zato, ker nočejo spolnovati volje božje, čeravno jo dobro poznajo. Vsakako bo človek sam kriv, ako pogubi svojo dušo, ker prilike je dovolj imel za spoznavanje božje volje in tudi pomoči božje mu ni manjkalo.

Tedaj je za nas najimenitniše to dvojje vprašanje: 1. Kako nam Bog razodeva svojo sv. voljo in 2. kako jo spolnujmo?

I.

Kako nam naznanja Bog svojo sv. voljo?

Pred vsem po notranjem glasu naše vesti. Že pri stvarjenji je Bog zapisal svojo voljo — svojo postavo — na živo ploščo človeškega srca. Te zapovedi božje, ki so nam prvotno v srce zapisane, ki nam jih vest pri vsaki priliki glasno bere, se imenujejo narurne zapovedi. Ko bi tudi ne imeli deseternih zapovedi, ki jih je Bog na Sinajski gori razodel, bi vendar že po glasu vesti vse to vedeli, kar nam velevalo. Saj bi še celo treba ne bilo, posebej dati zapovedi na Sinajski gori, ako bi bil človek v prvotni pravičnosti ostal in se tako grozovito ne popačil, kakor beremo v zgodbah poganskih narodov. Kdor ni zadušil glasu svoje vesti, pač dobro vé, da mora enega samega Boga moliti, njegovo ime častiti, njegov praznik posvečevati, starše hvaležno ljubiti, varovati se poboja, nečistosti, tatvine, laži in goljufije. Ta glas se da sicer po veliki hudobiji za nekaj časa zatopiti, to božje pisanje v človeškem sredu se da za nekaj časa zakriti ali zamazati, a zbrisati se ne da. Tudi največi hudodelnik n. pr. Juda izdajavec, razbojnik na križi in premnogi morilci poznejših časov so vendar-le slednjič spoznali: Grešil sem, hudo krivico sem storil.

Ker je toraj naša vest živa postava božja ter nam glasno oznanja voljo božjo, moramo se zvesto po njej ravnati. Ako nam velevala ta notranji glas, da to, kar nameravamo, ni prav, — opustimo, ko bi imeli še toliko trpeti; spolnujmo pa, kar nam velevala vest, ko bi bilo še tako težko.

Ker so pa ljudje v svoji zlobnosti v tolike zmote zabredli, da niso več prav razločili tega notranjega glasu, ga preslišavali in zanamajali, se je Bog usmilil človeštva in mu je svojo sveto voljo še bolj vidno in občutno naznanil, s tem, da je dal desetere zapovedi na Sinajski gori med gromom in bliskom. Zdaj pa se največi zlobnež ne more več izgovarjati, da nam božja volja ni dovolj jasna,

posebno potlej, ko nam jih je še Jezus po črki in po duhu razložil in tako umevno pojasnil in povrh tega še s svojim veličastnim izgledom pokazal, kako se volja nebeškega Očeta spolnuje, kako se po zapovedih živi.

Te zapovedi je Bog dal, kakor znano, izraelskemu ljudstvu v puščavi mej gromom in bliskom, da bi jih tudi najzlobniši človek ne preslišal; kakor moder oče slabšim otrokom ne naznanja svojo voljo le z rahlo besedo, ampak z ostrim glasom in še hudo kazen zažuga, ako je ne bodo spolnovali. Pozneje jih je Bog sam tudi zapisal na dve kameniti plošči, kateri je Mojzesu dal, in ste bili več stoletij hranjeni v skrinji zaveze; da bi tako celo tisti, kateri volje božje nočejo slišati, bili primorani, jo tako rekoč gledati zapisano, kakor smo vajeni reči, s črnim na belem. Božja moč v črnih bliskovitih oblakih, glasno oznanjenje in še pisanje na kamenu je pač dovolj prič, da se nikdo ne more izgovarjati, da ni poznal volje božje.

Razun tega nam Bog naznanja svojo sveto voljo po cerkvenih zapovedih. Te nam božje zapovedi natančneje razložijo in nekatere pripomočke zaukazujejo, da bi jih lože spolnovali. Med božjimi in cerkvenimi zapovedmi ni nikakoršnega bistvenega razločka, oboje nas enako vežejo, kajti tisti Bog, ki je na Sinajski gori neposredno — naravnost iz nebes svojo voljo naznanil, naznanil jo je v cerkvenih zapovedih posredno — po svojih namestnikih. Kristus pravi: „*Meni je dana vsa oblast v nebesih in na zemlji.*“ (Mat. 28, 18.) „*Kakor je mene Oče poslal, tako jaz vas pošljem.*“ (Jan. 20, 21.)

Tedaj se v cerkvenih zapovedih tudi božja sveta volja razodeva. Nikar naj tedaj nihče ne misli, da spolnuje voljo božjo, ako spolnuje le božje zapovedi, cerkvenih pa noče. Kdor ob nedeljah in praznikih ni pobožno pri sv. maši se enako pregreši, kakor tat in goljuf; kdor brez postavnega dovoljenja v petek mesno je in se za poste ne zmeni, se enako pregreši, kakor pobijavec; kdor o velikinoči ne gre k spovedi in k sv. obhajilu, se enako pregreši, kakor zlobni otrok, ki starše hudo žali in zaničuje. „*Kdor vas posluša, govori večni Sodnik, mene posluša; kdor vas zaničuje, mene zaničuje.*“ (Luk. 20, 16.) „*Kdor cerkve ne posluša, naj ti bo kakor nevernik in očitni grešnik.*“ (Mat. 18, 17.) Kdor toraj službo božjo, post in sv. zakramente opušča in zanemarja, vsem očitno sam oznanja, da je grešnik in da ni kaj boljši od nevernega Kitajca ali Japanca.

Dalje nam se sveta volja božja oznanja s prižnice in v spovednici. Aposteljni in njihovi nasledniki, škofje in mašniki so od Boga pooblašteni in poslani, da človeštvo podučujejo in k

spolnovanji božje volje opominjajo. „*Pojdite in učite vse narode . . . in učite jih vse spolnovati, karkoli sem vam zapovedal.*“ (Mat. 28, 20.) Božja naredba je toraj to, da človeštvo njegovo voljo zvé po sv. cerkvi. — Ko je sv. Pavel na poti v Damask vprašal: „Gospod, kaj hočeš, da naj storim?“ bi ga bil Jezus Kristus sam lahko podučil, pa ga ni hotel, ampak poslal ga je do cerkvenega služabnika. „*Vstani in pojdi v mesto, tam se ti boče povedalo, kaj ti je storiti.*“ Ravno zato, ker Bog hoče, da naj duhovni njegovo sv. voljo oznanjajo, tudi pobožnemu stotniku Korneliju ni naznanil sam, kaj hoče, ampak velel mu je: „*Pokličí nekega Simona, s priimkom Petra . . . ta ti bo povedal, kaj ti je storiti.*“ (Dj. ap. 10, 6.)

Zlasti po naših krajih se beseda božja tako pogostoma oznanjuje; vsako nedeljo in vsaki praznik jo lahko posluša vsaki kristijan po dvakrat, po trikrat, po mestih pa še po večkrat v pridigah in krščanskih naukih. Če je kateri še tako slabega spomina in še tako trde glave, vendar si mora pri tolikratnem ponavljanji in razlaganji vsaj najpotrebniše resnice zapomniti, če ima količkaj dobre volje. Seveda so tudi taki, ki besede božje nočejo poslušati, jo zanemarjajo ali celo zaničujejo opomine dušnih pastirjev. Toda škodo od take zamude bodo sami imeli, ker izgovarjati se ne bodo mogli z nevednostjo, kajti nevednost, ki so jo sami zakrivali, jim bo v greh prišteta; razun tega je pa tudi Jezus že naprej napovedal sodbo takim brezbožnežem, ker je rekel, da *niso iz Boga, kateri ne poslušajo besede božje.*

Sv. cerkev voljo božjo nadalje oznanjuje v spovednici po gorečih spovednikih. Pod prižnico si marsikteri poslušalec misli: „To, kar zdaj pripovedujejo, je za tega in onega.“ V spovednici pa tega ne more reči. Pridigar se mora ozirati kolikor toliko na vse poslušalce, mlade in stare, na samske in zakonske. Opominjevanje v spovednici pa se ravna lahko po potrebi tiste osebe, ki pride k spovedi; kakor zdravnik zapisuje zdravila, kakor jih potrebuje bolnik, kterega želi ozdraviti. Tudi se pri spovedi lahko kaj popraša, kar spovedanec ne razume dobro, da se mu pojasni. Kar pri spovedi slišiš, to je vse posebej tebi rečeno, samo za te. Poleg tega je takrat srce bolj pripravno sprejeti glas božji in milost sv. zakramenta ga podpira. Imej tedaj v časti svojega spovednika, namestnik Jezusov je. Kakor je Bog poslal angelja k sv. Jožefu, da mu je naročil, kako naj Jezusa reši; tako pošilja Jezus k tebi spovednika, da ti naznanja, kaj stori, da boš rešil svojo dušo. Kakor angeljev glas iz nebes naj ti bo toraj opominjevanje tvojega spovednika in vestno ga spolnuj!

Sv. cerkev se toraj vse prizadene, da bi voljo božjo prav vsi spoznali; zato pošilja svoje služabnike tudi že k malim otročičem v šolo, in zahteva, da se poglavitnih resnic že do dobrega naučijo, predno začnejo redno sv. zakramente prejemati. O, sv. cerkev, skrbna in previdna mati, vé, da zrno, ki se vseje v rahlo zemljo mladega sreca, najlepše raste in obeta najboljši sad in da nevednim otrokom je treba še posebej po večkrat pravo pot pokazati, ki pelje v nebesa! Krščanski starši in vsi, kterim so otroci v skrb izročeni, podpirajte nas v tem težavnem poslu. Da ravno po starših, rednikih in učenikih Bog želi svojo voljo gledé otrok naznanjati, priča nam je ravno sv. Jožef. Angelj bi bil Jezusa lahko sam rešil, pa božja volja je bila, naj se zgodi rešenje po sv. Jožefu, redniku Jezusovem.

Slednjič nam Bog naznanja svojo sv. voljo po notranjem navdihnenji. Vsled pridige, vsled spovednega opomina, vsled lepega branja, po kaki veči nesreči ali britki zgubi, po srečnem izidu naših opravil, po nepričakovanem veselju . . . večkrat pa tudi nenedoma brez zunanjega vzroka čutimo v sreču neko posebno željo, Bogu bolj služiti, neki poseben nagib, rekel bi, neko silo, ki nas priganja, greh zapustiti, dušo očistiti, sveto življenje začeti. Glejte, to je nebeški glas, to je angelj, ki nam naznanja voljo božjo; to je milost božja, to je Jezus, ki trka na vrata našega srca. O nikar ne preslišimo tega rahlega in vendar tako razumnega klica!

Vidite, kako različno nam Bog razodeva svojo sv. voljo, zdaj pa nastane še vprašanje:

II.

Kako spolnujmo voljo božjo?

Precej, brez odlašanja storimo vselej, kar vemo, da Bog hoče. Bog je tako veličasten Gospod, da bi ne bilo le nespodobno, ampak grešno in kaznjivo, ako bi moral še čakati, kdaj se bo nam zljubilo storiti to, kar nam je zaukazal. Ali bi ne bilo tako odlašanje največa predrznost?

Kakor hitro je angelj sv. Jožefu naznanil božje povelje, da naj vzame Dete in Mater njegovo ter naj beži, je kar precej še tisto noč brez pomislikov, brez izgovorov vstal in nastopil pretežavno potovanje v Egipt.

Druga svoja svetna opravila utegneš odkladati na jutri, pojutrišnjem, na drugo leto ali še dalje; voljo božjo pa moraš kar precej spolniti, kakor jo spoznaš! Ni ti toraj na prosto voljo dano, da bi rekel: Še nekaj časa bom po svojih grešnih željah strastno živel in

potlej bom začel misliti na službo božjo in na večnost. Ne, Bog hoče, da precej spolniš voljo njegovo, ker nam tako naravnost in odločno zapoveduje: „*Danes, ko njegov glas slišite, nikar ne zakrknite svojega srca!*“ (Ps. 94, 8.) Zdaj precej, še danes in potlej ves čas do zadnjega zdihljeja spolnuj zapovedi božje in cerkvene; stori, kar ti vest veleva; poslušaj, kar pridigarji in spovedniki učijo, kar ti dobri starši in voditelji velijo in kar po notranjem navdihnjenji za pravo spoznaš!

Radovoljno in veselo moramo spolnovati voljo božjo. V vsakdanjem življenji so posli posebno dveh reči veseli: če je gospodar imeniten pa dober in pa plačilo obilno; potem radi in veselo opravljajo najtežavniša in najzoperniša opravila. Ali ni mar največa čast za te, da smeš biti v službi Boga, Najvikšega? ali ni to največa sreča za te, da moreš spolnovati to, kar je dopadljivo tvojemu najboljšemu Gospodu, ki te hoče za vsako najmanjšo stvarico že tukaj tako obilno poplačati, v večnosti pa ti dati celo kraljestvo, da boš kraljeval v neskončni sreči brez konca in kraja? Ako to pomisliš, ali boš še tako mlačno, nevoljno in tlačansko opravljal službo božjo? ali ne bo velikoveč tvoj največi ponos, tvoje največe veselje na zemlji spolnovati voljo svojega najvikšega Gospoda, Kralja nebes in zemlje? — Pomisli pa še, da tudi gospodar ima le takega služabnika rad, ki veselo in radovoljno spolnuje njegovo voljo; za služabnika, ki le godrnjaje in mrmraje ter z nevoljo vsako povelje tlačansko in počasno opravlja, nikjer ne marajo, povsod mu vrata pokažejo. Ali menite, da bo najvikši Gospod maral za takega služabnika? Nikakor ne; saj nam v sv. pismu pové, kakšne služabnike ima rad: „*Veselega darovalca ljubi Bog.*“ (II. Kor. 9, 7.)

Veličasten zgled nam je v tem obziru dal Jezus sam. Kako zoperno mu je moralo biti pozemeljsko življenje, kako neprijetno spolnovanje judovskih šeg in postav, kako se je njegovemu premilemu sreču upiralo vse nasprotovanje nehvaležnega ljudstva in prebitko trpljenje! In vendar je radovoljno zapustil nebeško srečo in veličastvo in 33 let preživel v solzni dolini v največem pomanjkanji. Sam pravi: „*Iz nebes sem prišel, ne da bi delal svojo voljo, ampak voljo tistega, kateri me je poslal.*“ (Jan. 6, 36.) In drugikrat je rekel: „*Moja jed je, da storim voljo tega, kateri me je poslal in da dopolnim njegovo delo.*“ (Jan. 4, 34.) S temi besedami je hotel naznaniti, da s takim veseljem in s tako vnemo spolnuje voljo svojega nebeškega Očeta, kakor hrepeni lačni človek po hrani (kajti takrat, ko je te besede izgovoril, je bil res sam lačen in po dolgem potovanji utrujen.) Zato je

tudi blagroval vse one, kateri z veseljem in z veliko vnemo božjo voljo spolnujejo rekoč: „*Blagor jim, kateri so pravice lačni in žejni, ker nasičeni bodo*“, t. j. blagor vsim onim, kateri se s takim veseljem in s tolikim prizadetjem greha varujejo in dobra dela opravljajo, kakor lačni hrepeni po jedi in žejni koprne po pijači.

Če se ti toraj, o kristijan, še tako težavno zdi nositi jarem božjih in cerkvenih zapovedi, premagovati strasti, odpovedati se prepovedanemu veselju, pustiti tuje blago, odreči se mikavni časti, ktere ne moreš brez greha uživati, praznike praznovati, sv. zakramente sprejemati, bogoljubno živeti; le misli si: volja božja je to, hočem jo spolniti, naj me stane kar hoče; celo z veseljem jo hočem spolniti iz ljubezni do Jezusa, ki me hoče poplačati z večnim veseljem. O srce moje, le za eno reč moraš odsihdob goreti, le za eno se vne-mati, le za eno živeti: da spolniš vselej in v vseh rečeh voljo božjo; kar so otrokom sveta šumne veselice, plesi, gostije in vse druge sladnosti svetnega vživanja, ki tako hitro minejo, — tako in še veliko večje veselje bodi tebi zvesto spolnovanje volje božje, ki ti prinese neizmerno in brezkraino veselje!

Ko je bil Mozes že blizo meje Kanaanske dežele in je čutil konec svojega življenja, je še enkrat sklical vse izraelsko ljudstvo pred se in mu je še zadnjikrat prav v živo naročal, naj spolnuje voljo božjo, ako samo sebi dobro hoče, rekoč: „*Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega srca, iz vse svoje duše in iz vse svoje moči. In te besede, ki ti jih danes zapovem, naj bodo v tvojem srcu; pripoveduj jih svojim otrokom ter jih premišluj, ko sediš v svoji hiši, ko hodiš po potu, ko se vležeš in ko vstaneš. In priveži jih ko znamenje na svojo roko in naj ti bodo in naj ti migljajo med tvojimi očmi in zapiši jih na podboje in vrata svoje hiše. Danes pokličem na pričo nebo in zemljo, da sem pred vas postavil življenje in smrt, blagoslov in prekletstvo. Izberi si tedaj življenje, da živiš ti in tvoj zárod.* (V. Moz. 6, 5 i. d. 30, 19.)

To opominjevanje tudi nam vsem velja. Voljo božjo prav lahko poznamo, če le hočemo poslušati in premišljevati; pa poznati še ni dovolj, moramo jo tudi spolnovati. Pa tudi nam je na prosto voljo dano: če jo hočemo spolnovati, nas čaka blagoslov, če je ne spolnujemo, čaka nas prekletstvo v večnem ognji, — kar hočemo, si lahko izberemo. Ako zdaj grešnik noče spolnovati volje božje, v večnosti Bog ne bode hotel spolniti njegove volje, njegove želje, ampak

to bo imel, česar ne bo hotel in tega mu bo manjkalo, kar bo želel, vse večne čase: zavrženi v peklu hoče biti prost, nikdar ne bode prost; želi polajšanja, vekomaj mu ne bo polajšano; miru si želi, vekomaj ga bo grizel črv hude vesti; želi si prijetne svitlobe, zmiraj bo v temi; želi si hladila, peklenski ogenj ne ugasne; želi konca svojemu trpljenju, vekomaj ga ne bode čakal. V svoji uporni volji je grešil, v svoji nespolnjeni volji bo kaznovan.

Toda mi, predragi poslušalci! si hočemo na vso moč prizadevati, da uidemo tej grozoviti nesreči. Tukaj na zemlji hočemo natanko in zvesto spolnovati božjo sveto voljo in tam v večnosti bo nam Bog spolnil vsako željo, vse se nam bo po volji godilo vse večne čase. Njegova presveta volja in naša volja se boste zedinili v eno voljo neskončne radosti in večne sreče. Amen.

2. Pomoč zoper dušne sovražnike.

Mat. 2, 20.

Vvod. Jezus je komaj začel živeti, že je imel sovražnike in britko je občutil zlobno moč njihovo. Zlasti Herod ga je smrtno sovražil. Ko so sv. trije Kralji vpraševali po Jezusovem rojstvu, se je prestrašil ter precej sklenil v svoji črni duši, umoriti ga, zato jim hinavsko reče: „Pojdite, iščite itd. Če tudi se mu zdaj ne posreči, še ne miruje; vse fantiče dve leti ali manj stare . . . Silno težavno in britkostno je bilo rešenje: kar neutegoma po noči je treba vstati, hitro bežati brez popotnih priprav, v nepoznano deželo . . . Tudi bivanje v Egiptu je zelo neprijetno, a mora se ostati, dokler Herod ne umrje. Še-le po tolikih težavah se prikaže spet angelj z veselim naznanilom, da pregnanstva je konec; sveta družinica se veselo vrne v domačijo.

Tako je tudi v dušnem življenji; do zadnjega izdibljeja je duša v vedni nevarnosti. Peklenski Herod — satan razpošilja svoje hlapce, da tu hinavsko s prilizovanjem, tam naravnost z zapeljevanjem zalezujejo in morijo nedolžnost. — Kje je pomoč zoper take dušne sovražnike? Današnji sv. evangelij nam jo pové: 1. Vstani, 2. vzemi Jezusa in 3. Marijo, in 4. beži!

Izpeljava. I. Prvo, čemur se moramo posebno čuditi, je trdna in odločna volja sv. Jožefa, s katero je radovoljno spolnil po angelju

naznanjeno povelje božje. Brez pomislika, brez obotavljanja vstane; ne le zdaj, ko mu veli, naj se spet vrne v domači kraj, marveč tudi takrat, ko je bilo treba nagloma v temni noči domačijo zapustiti. Nobena zapreka ga ne ustavi, nobena težava ne ustraši . . .

Tudi nam je treba tako močne in odločne volje. Sv. Tomaž Akvinski je svoji sestri, ki ga je vprašala, kaj jej je treba, da pojde v nebesa, prav kratko odgovoril: Volje je treba; ako hočeš, pa pojdeš. Tako moram tudi jaz vam vsim reči: ako hočete premagati vse dušne sovražnike, vam je v prvi vrsti treba dobre volje, trdne volje, neupogljive volje . . .

Pa tako trdno voljo si je treba še-le pridobiti, ne pride sama. Ali menite, da bi bil sv. Jožef ono noč tako urno vstal in hitel spolnit voljo božjo, ko bi že od pred, — že od mladosti, ne bil vajen vsikdar delati to, kar Bog hoče, naj bo težko ali lahko, prijetno ali neprijetno? — Hočeš tudi ti svoje dušne sovražnike premagati in v največjih nevarnostih se greha obvarovati, si moraš za časa svojo voljo utrditi, da postaneš katoliški značaj, ki ga ne more nobena reč premotiti. Da si pridobite tako trdno voljo, prosite Boga, „ki dela v vas hoteti in dopolniti“ (Fil. 2, 13.); radi in zvesto poslušajte besedo božjo in izglede svetnikov božjih; gostokrat prejemajte sv. zakramente; ponavljajte trdne sklepe, premagujte sami sebe prav pogosto v malih rečeh, polagoma tudi v večih . . . Da je sedaj malo čednosti in svetosti, je zlasti mehkužnost kriva.

II. Toda sama — še tako močna volja ne zadostuje, oklenimo se tesno Jezusa! Staro sporočilo nam o sveti družinici v Egiptu to-le podučljivo dogodbo pripoveduje. Marija in božje Dete sta bila zelo žejna v neki puščavi, kjer ni bilo nobenega studenca. Kar pride neka dekla, ki je nesla polno posodo mleka; bila je sicer grdega odbraza, a dobrovoljnega srea. Marija jo prosi, naj jej da piti. Precej vzame posodo in poda njej in Detetu. Med tem pa dolgo premišljuje čudapolno prelepo Dete in prosi Mater, naj bi ga smela nekoliko v naročje vzeti. Marija dovoli in vsa vesela ga dekla objema in poljubuje, potlej pa spet nazaj da in neizrečeno vesela dalje gre. Pride do nekega potoka in si hoče prah in pot z obraza umiti, toda kako se začudi, ko zagleda v vodi svoje obličje vse spremenjeno in lepo ter podobno obrazu onega prelepega Deteta, ki ga je tako veselo pestovala! Pa ne le zunanje obličje se jej je tako spremenilo, marveč tudi v srcu je postala vsa drugačna: nič več ni imela veselja nad posvetnim, temuč vroče želje je dobila po nebeški domovini. Kaj se je pozneje z njo zgodilo, nam sporočilo ne pové. Tudi tega ne morem

zagotoviti, ali je ta dogodba resnična; vendar nam prelepo kaže, kako obilno poplača Jezus ljubezen, ki mu jo kdorkoli skaže in kako se zlejša in zboljša srce onim, ki so z Jezusom sklenjeni in zedinjeni. *Brez mene ne morete nič storiti . . .*

Da se mnogi grešniki nič ne poboljšajo, da drugi v dobrem nič ne napredujejo, pride odtod, ker so do Jezusa tako mlačni in mrzli. Le poglejte jih, ko gredo k spovedi in k sv. obhajilu; to najsvetejše opravilo opravijo brez čutila, brez ognja v srcu — iz navade. Koliko jim je odpuščeno pri spovedi! pa kje je zahvala? Pred sv. obhajilom, po sv. obhajilu stojé neobčutni, kakor bi ne imeli Jezusa ničesar prositi, ničesar mu obljubiti! in kje je dolžna zahvala? — Jezus ti ponuja z obema rokama svoje milosti, ti pa ne veš, kaj bi — ali bi prosil za nje, ali bi jih sprejel; in če jih mrzlo sprejmeš, ne veš, ali bi se zahvalil za nje. — Tukaj v presv. rešnjem Telesu te hoče Jezus blagosloviti, ti pa premišljuješ še, ali bi pokleknil ali ne. — Pri povzdigovanji se nebo odpre, živi Jezus pride na altar; ne da bi ves prevzet svetih čutil in božje ljubezni na kolena padel in se skesano ne prsi trkal in klical s slepcem: „*Jezus, sin Davidov, usmili se me!*“ ali s cestninarjem: „*Bodi milostljiv meni, ubogemu grešniku!*“ — komaj eno koleno lenobno pripraviš na opetico družega črevlja in kje so tvoje misli, tvoje srce? In kakor bi z zvonjenjem Jezus spet zginil z altarja, brž spet vstaneš in ne veš, kaj bi počel še do konca. Potlej se pa čudiš, da se nič ne poboljšaš, — in hočeš v nebesa priti. *Mladika, ki je ločena od trte . . .*

III. Brez Jezusove pomoči tedaj ni mogoče rešiti svoje duše. To pomoč pa si najlože sprosimo po Marijini priprošnji, ker po nauku cerkvenih učenikov nam hoče Jezus po rokah svoje Matere milosti deliti. V starih sporočilih se tudi bere, da je ropar Dizma zato še na križu od Jezusa odpuščanje zadobil, ker mu je bila Marija spreobrnjenje sprosila. Njegov oče namreč je bil tudi tolovaj, ki se je do sv. družinice pri egiptovskem begu ljubeznjivo in postrežljivo obnašal in jo še nekaj časa spremljeval. . . O blagor tudi tebi, ako se na potovanji svojega življenja pridružiš nebeški materi Mariji in se njene mogočne priprošnje zagotoviš. Vpričo Marije je Jezus prvi čudež storil, vpričo Marije, svoje preljube Matere, je na križi glavo nagnil in umrl; pa predno je umrl, nam jo je še za mater izročil, da bi se po njej vdeleževali zasluženja njegovega. Vpričo Marije in po Mariji boš tudi ti mogel rešiti svojo dušo. Ako se je vpričo Marije roparjevo srce začelo topiti, kako da bi krščansko srce mrzlo ostalo, če se Mariji priporoča in izroča. Zatoraj na novo skleni . . .

IV. Vendar vse drugo bi nam nič ne pomagalo, ako se še slednjega pripomočka ne poslužimo: da bežimo pred nevarnostjo. Nebeški Oče bi bil Jezusa lahko tudi drugače rešil n. pr. da bi bil Herodu naglo smrt poslal ali vsaj hudo bolezen, da bi se še ganiti in spregovoriti ne bil mogel; pa hotel ga je le s tem rešiti, da je bežal. Tako je tudi nam vsem le tako mogoče rešiti svojo dušo, ako bežimo, *ker pohujšanje mora priti*. Naj ima kdo še tako dobro voljo, naj še tako Jezusa ljubi in se Mariji priporoča, ako pa se grešne prilžnosti noče ogibati, ko bi se lahko; naj se nikar ne zanaša na svojo moč ali na nebeško pomoč, — ne bo se hudega obvaroval. Vsi se morajo grešne prilžnosti ogibati, nedolžni in grešniki. Nedolžni, ker sicer niso v stanu dobri ostati, kajti svetnik in svetnica, ki ju na altarju častimo, bi ne obstala, ako bi se drzno v grešno prilžnost podala; grešnik pa, — ker se tako dolgo poboljšal ne bo, dokler prostovoljno v grešni nevarnosti ostane, in mu tudi noben spovednik odveze ne more podeliti, ako ni pripravljen bližnje prilžnosti zapustiti. Sir. 3, 27. Preg. 6, 27.

Premisli toraj, kaj bi tebi utegnilo nevarno biti, ktera hiša, družba, znanje, berilo, veselice itd. Zapusti, beži, ko bi bilo še tako težko! Mat. 5, 29. — Celo takih krajev se ogibaj, ki se ti zdijo nevarni. Sv. Jožef ni hotel ostati v Judeji, kjer je slutil nevarnost za sv. Dete.

Konec. Imejmo trdno voljo, svojo dušo rešiti: kar kdo resno hoče, tudi doseže. Zlasti pokažimo svojo moč v tem, da vse nevarnosti odstranimo. Prosimo pa še neprenehoma Jezusa in Marijo, naj podpirata našo omahljivo voljo in slabo moč. Kdor je še v grehih, naj vstane iz njih, kdor je pravičen, naj se povzdigne še do večje pravičnosti, saj se bo le malo časa treba truditi in s pomočjo Jezusa in Marije bomo srečno obvarovali svojo dušo in kmali bo prišel angelj tudi nam naznanit, da je prišel konec nevarnosti, naj gremo v svojo nebeško domovino.

Razglašenje Gospodovo ali sv. trije Kralji.

I. Življenje po veri.

Videli smo njegovo zvezdo na Jutrovem
in smo ga prišli molit. Mat. 2, 2.

Prerokovanje, da se bo o prihodu Zveličarjevem nenavadna, svitla zvezda prikazala, je bilo tudi med neverniki znano. In ko je bil čas dopolnjen, zasijala je na Jutrovem nova svitlobliščeva zvezda, lepša memo vseh družih. Staro sporočilo še pravi, da se je videlo v sredi te čudovite zvezde prav lepo dete z zlato krono na glavi in z zlatim križcem v roki. Ko so Modri zagledali to zvezdo in od Boga razsvitljeni spoznali njen pomen, zapustili so svoje bogatije in posestva, svojo domovino in družino, nagloma so se na pot podali in voljno prenašali vse zopernosti in težave daljnega potovanja, ki je bilo takrat še brez primere nadležniše kakor sedaj. Pa njih trud je bil obilno poplačan, našli so Jezusa na zemlji, in zdaj se ž njim veselijo ter kraljujejo ž njim v nebeškem kraljestvu; velik praznik je njihov god.

Pa kako? ali ni tudi družih veliko videlo ravno tisto svitlo zvezdo? Ali ni bilo tudi družim znano napovedovanje Odrešenika? Trije modrijani so gotovo tudi vsakemu radi povedali, kdor jih je vprašal, zakaj se od doma odpravljajo in hitijo v nepoznano deželo. Zakaj pa drugi niso prišli iskat in molit novorojenega Zveličarja? Na to ne vem družega odgovoriti kakor to, kar je Jezus očitaje rekel o povabljenih gostih: *Hoteli niso priti*; gotovo so imeli tudi svoje izgovore. Kaj jim je pomagalo videti zvezdo napovedovavko odrešenja, ako se pa za Odrešenika niso zmenili? — Ravno tako so bili na Judovskem, zlasti v Jeruzalemu, od daleč došli tuji kralji kaj nenavadnega; njih prihod in namen je bil znan vsemu mestu, saj pravi evangelij, *da se je Herod prestrašil in ves Jeruzalem ž njim*. Pa ljudstvo je le gledalo za njimi in nobeden se ne gane, da bi šel ž njimi obiskat in molit novorojenega Zveličarja. Bili so nekteri, ki so se jim še smejali in niso verjeli, da bi se bil že Mesija rodil; drugi so sicer verjeli, pa so se bali Heroda ali pa so iz družih ozirov doma ostali; prevzetni farizeji in pismarji so druge podučili, sami pa niso šli.

Pa prav tako se še dandanes godi. Tudi mi katoliški kristijani imamo svitlo zvezdo: sv. vero. Precej ko smo bili krščeni, nam je

začela svetiti; ko smo nekoliko odrasli in se učili krščanskega nauka, smo tudi spoznali in čedalje bolj spoznavamo, kaj ta zvezda pomeni, ki nam tako svitlo sveti in pot kaže proti ljubemu Jezusu v nebeški raj, in poleg tega še nebeško moč daje, da moremo stanovitni ostati na tej poti.

Oh! pa koliko je ljudi na svetu, ki se nič ne zmenijo za to presvitlo luč sv. vere, ki jo celo zasmehujejo in zaničujejo one, kateri zvesto za njo hodijo po poti pravičnosti in krščanske popolnosti.

Toda kaj pomaga le gledati svitlo zvezdo sv. vere, pa ne za njo hoditi? Kaj nam bo vera pomagala, ako ne živimo po njej? Zato so od nekdanj učeniki ljudi opominjali, naj po veri živijo, ako hočejo priti v nebesa. Sv. apostelj Jakob (2, 14, 26.) opominja: „*Kaj pomaga, moji bratje, če kdo pravi, da ima vero, del pa nima, ga bo li mogla vera brez del zveličati? Kakor je namreč telo brez duše mrtvo, tako je tudi vera brez del mrtva.*“ Sv. apostelj Pavel je štirikrat zapisal v svojih listih prevažne besede: *Pravični iz vere živi.* — Dogodba današnjega evangelija je tudi mene nagnila, da o tem nekoliko spregovorim: *Kako pravični iz vere živi.*

Neizrekljivo različno se kaže moč svete vere pri kristijanah po tem, koliko jo na svoje življenje obračajo ali svoje vedenje po njej ravnaajo.

Poglejte, v kako velikem številu ste danes tukaj v tej hiši božji skupaj zbrani. Jaz menim, da tukaj med mojimi poslušalci ni celo nobenega nejevernika, vsi ste katoliški kristijani; ali vendar, kako velika je različnost med posameznimi! Eni izmed vas so oblagodarjeni z obilnimi milostmi božjimi, drugi so neizrečeno revni in siromaki na svoji duši; eni imajo svojo dušo ozaljšano z lepimi čednostmi, drugi so se omadežali z najgršimi pregrehami; nekteri se bojé celo najmanjših grehov, takorekoč sence greha, drugi pa se ne ustrašijo največe hudobije. Ako bi hodili od enega do drugega in bi vprašali, kaj da veruje, vsak bo odgovoril, da veruje vse to, kar nam je Bog razodel in kar nam sv. mati katoliška cerkev verovati zapoveduje. Kar eden veruje, verujejo tudi vsi drugi; v sreú tedaj vsi enako verujejo v sveto rimsko katoliško cerkev.

Kdo bi toraj ne pričakoval, da bo sv. vera, ki je pri vseh pravovernih kristijanah enaka, tudi pri vsih ravno tisti dobri sad prinašala? — da bodo vsi svojim staršem pokorni, ponižni, čisti, zmerni, trezni, krotki, pravični, Boga in svojega bližnjega ljubili, ker vse to nas

sv. vera uči? Ali se pa kaže tudi res pri vseh pravovernih kristijanah enak sad sv. vere v življenji, t. j. ali kažejo vsi enako lepe krščanske čednosti nad seboj in ali se prizadevajo vsi za enaka dobra dela? Nikakor ne; zakaj v vsakem še tako velikem zbirališču kristijanov se ne bota ne dva našla, ki bi iz sv. vere prav enak duhovni dobiček dobivala. Pri enih se kaže sad sv. vere v prelepah čednostih, v gorečnosti za službo božjo, v ponižnosti, v čistosti, v krotkosti, v ljubezni do Boga in do bližnjega in razun tega v veliki spokornosti za male grehe; drugi pa, dasiravno v srcu sv. vero imajo, nimajo toliko srčnosti in moči, da bi hotli eno samo svojih hudih strast ali navad v sebi resnobno zatirati. Z eno besedo: med pravovernimi kristijani se najde največa različnost; eni si prizadevajo več ali manj za vse dobro, za lepe čednosti in dobra dela, drugim ni veliko mar za dobro, se ne varujejo hudega in padejo v raznovrstne pregrehe. In vendar vsi v svojem srcu sv. vero imajo. Najbolj ojstre resnice sv. vere n. pr. ojstrost božje pravice in sodbe, grozovitost večnih kazni v peklu itd. verujejo tako dobro najbolj otrpneni grešniki, kakor tudi najbolj svete duše, in med tem, ko se svete duše pekla bojijo in se zavoljo tega greha varujejo, da bi v pekel ne prišle, se taki grešniki nič ne tresejo pred peklom in se ne varujejo smrtnih grehov, dasiravno si ž njimi pekel služijo!

Od kod pa to pride, da pri vsem tem, dasiravno imajo vsi pravoverni kristijani eno in ravno tisto sv. vero v svojem srcu, so vendar tako različni v svojem življenji: eni lepega krščanskega življenja in vneti za vse dobro; drugi pa tako nekrščansko in pregrešno živijo? Glejte! to od tod pride, ker eni iz vere živijo, drugi pa ne.

Kaj pa se pravi: iz vere živeti? ali kaj pomeni to: pravični iz vere živi?

a) Iz vere živeti se pravi: pripomočkov za lepo krščansko življenje se pridno in zvesto poprijemati. Taki pripomočki so: molitev, zlasti zjutranja in večerna molitev, služba božja in beseda božja, prejemanje sv. zakramentov in otročje čiščenje Matere božje, angeljev in svetnikov. Pravi kristijan, ki iz vere živi, vse to rad in zvesto opravlja. Molitev je njemu zlati ključ do milosti božjih; zato mu je molitev veliko veselje. Ko se zjutraj prebudi, veselo povzdigne k Bogu svoje sree in tudi po dnevu med delom pogostokrat pošilja svoje pobožne misli in želje in sv. zdihljeje k Bogu v nebo. Če le more, gre tudi ob delavnikih k sv. maši, ker vé, da pri najsvetejši daritvi si najlože sprosi blagoslova za vsa dušna in telesna opravila. Poleg vsakdanjih navadnih molitev rad še opravlja druge pobožnosti,

premišljuje svete resnice, zlasti trpljenje Jezusovo; k večerni molitvi navadno še pristavlja spraševanje vesti, kesanje, trdni sklep; tudi za odpustke si prizadeva po bratovščinah itd. — V veliko korist si obrača besedo božjo, saj je Jezus sam rekel: *Kdor je iz Boga, posluša besedo božjo*. Pri pridigi in krščanskem nauku zvesto in pazno posluša ter na se obrača, tudi iz pobožnih bukev rad zajema sv. nauke, prav posebno pa mu k srcu gredo besede, ki jih pri spovedi sliši. Kakor kvas predela moko, da se iz nje speče okusen kruh, tako tudi beseda božja popolnem predela in zboljša sree onemu, ki jo s pridom posluša — ki po veri živi. — Da bi mu dušno življenje ne pojemalo, marveč se krepčalo in rastlo, pogosto prejema sv. zakramente, ki so mu živi studenci božjih milosti; pa kako zvesto, natanko in pobožno opravlja vse, kar katekizem veleva za vredno prejemo! — Posebno pa mu je priljubljena detinska pobožnost do Matere božje in nihče me ne bo prepričal, da bi mogel kateri človek dober kristijan biti, ki iz vere živi, da bi ob enem ne bil goreč častilec prečiste Device Marije, ki mu je zgled najlepših čednost in pri Bogu besednica in srednjica, po kateri upa vse potrebne milosti doseči. Sploh je pobožni kristijan podoben varnemu popotniku, ki ni nikdar sam, ampak vedno ga obdaja najboljša družčina; v duhu se pogovarja z Jezusom, z Marijo, s sv. Jožefom in z drugimi svetniki, s svojim angeljem varuhom in z drugimi angelji, ker trdno veruje v občestvo svetnikov in je prepričan, da ga nevidno povsod spremljajo in če po njihovem zgledu voljo božjo spolnuje, se bo ž njimi vekomaj veselil v neskončno prijetni družbi.

Kdor pa te in enake pripomočke krščanskega življenja zanemarja, — kako bi se zamogel pri njem lep sad sv. vere kazati?

b) Iz vere živeti se pravi: vse božje in cerkvene zapovedi natanko spolnovati in svoje življenje po njih ravnati. Pravični kristijan, ki iz vere živi, po besedah sv. pisma svoje „starše spoštuje, in kakor gospodom služi njim, ki so ga rodili,“ (Sir. 3, 8.) zato, ker mu četrta božja zapoved to veleva. Pravični se skrbno varuje, koga pohujšati z govorjenjem ali zadržanjem, [ker vé, da se s tem bližnji na duši poškoduje ali celo ubije, kar je zoper peto božjo zapoved in ker so mu dobro znane strašne besede Kristusove: „Gorjé človeku, po katerem pohujšanje pride; boljše bi mu bilo, da bi se mu mlinski kamen na vrat obesil in bi se potopil v globočino morja.“ Pravični po svojem stanu čisto živi in se celo vsake radovoljne nespodobne misli varuje, ker vé, da nam Bog to v šesti božji zapovedi zapoveduje in ker vé, da bodo v nebesih Boga

gledali le tisti, ki so čistega srca. — Pravični se skrbno varuje vsake tatvine, goljufije in krivice; zakaj dobro mu je znano, da Bog vse to v sedmi božji zapovedi prepoveduje in da bi moral vse ptuje blago povrniti in storjeno škodo poravnati, ako bi hotel odpuščenje svojih grehov od Boga zadobiti. — Pravični skrbno čuje nad svojimi počutki, zlasti nad svojim jezikom, ker pravi sv. pismo: „*Blagor človeku, ki z jezikom ni padel*“ (v greh); zato se varuje preklinjati, opravljati in obrekovati, lagati itd. Pravični se tudi zapovedane postne dni posti, vestno prejema za velikonoč zakramente sv. pokore in presv. rešnjega Telesa, ker sv. cerkev tako zapoveduje in ker mu je znano, kar Kristus pravi: „*Kdor cerkve ne posluša, naj ti bo kot nejevernik in očitni grešnik.*“ Pa ne le ostrih zapovedi, ampak tudi svete in želje svoje predobrotljive matere sv. katoliške cerkve spolnuje pravični kristijan. Večkrat med letom, zlasti o večih praznikih sprejema z vso pobožnostjo sv. zakramente, naklada si poleg cerkvenih postov in pokoril še prostovoljne poste ter se zatajuje in premaguje tudi v dovoljenih rečeh, da bi se tem laže greha obvaroval. — Ob kratkem: Pravični vse svoje djanja in nehanja obrača le po božjih in cerkvenih zapovedih in po božji besedi. „*Tvoja beseda, o Gospod, je svetilnica mojim nogam in luč mojim stezam*“ (ps. 118.), je rekel kralj David, in potem se ravna še zdaj pravični. Kakor namreč svetilnica in luč človeku stezo razsvetljuje, da vidi, kam ima stopiti, tako tudi božje in cerkvene zapovedi in božja beseda človeka učijo, kako se ima povsod zadržati, da bo Bogu dopadel in po krščansko živel. Komur pa za vse to ni nič mar, kdor se ravna le po naukih tega sveta in po svojem hudem nagnjenji, kako bi se mogel pri takem videti lep sad krščanske vere?

c) Iz vere živeti se pravi: Boga povsod pred očmi imeti, zlasti pri molitvi, v cerkvi, . . . ob času skušnjave. Glejmo na egiptovskega Jožefa. Ko je bil v veliki nevarnosti grešiti, kaj je takrat mislil in govoril? Rekel je: „*Kako bi mogel to hudobijo storiti in grešiti zoper svojega Boga?*“ (I. Mojz. 39, 9.) Tako misli in govori še zdaj pravični kristijan, ker ima v sleherni grešni nevarnosti Boga živo pred očmi. — Kdor pa le na to gleda ali ga kak človek vidi ali ne, na Boga vsegapričujočega pa nič ne misli, tak kaj pa da je zmožen vsakoršno hudobijo storiti — še celo v cerkvi! — Misel na pričujočnost božjo ga pa ne varuje samo pred grehom, ampak ga močno spodbada k dobrim delom, ktera opravlja zavoľjo Boga, ne pa da bi ga ljudje hvalili; in če ga kdo pohvali, precej hvalo Bogu daruje rekoč: „*Ne meni, ampak tebi bodi hvala in čast!*“

— Zvesto spolnuje dolžnosti svojega stanu; naj bo posel ali gospodar, naj ga kdo vidi ali nihče, zmiraj zvesto in pridno dela, ker dela za Boga. In če se mu delo tudi vselej ne sponese, ni odveč žalosten, ker vé, da pred Bogom ni brez zasluženja, če ga tudi ljudje ne cenijo. Kdor je v milosti božji in z dobrim namenom vse svoje djanje in nehanje Bogu daruje, tako rekoč od jutranje zore do večernega mraka neprenehoma moli, celo njegovo spanje, ki ga zvečer Bogu daruje, je molitev: po dobrem namenu je vse življenje pravičnega kristijana, ki iz vere živi, tako rekoč nepretrgana služba božja.

d) Iz vere živeti se pravi: vse reči tako soditi, kakor Bog o njih misli in govori. Svet ima n. pr. srečne le bogate, in take, katerim se na svetu dobro godi. O kako vse drugače pa Kristus v ozir tega govori, rekoč: „*Blagor ubogim v duhu, ker njih je nebeško kraljestvo*“, in nam pove tudi povest od neusmiljenega bogatina, ki se je drago oblačil in gostil sleherni dan. Pa kaj je imel poslednjič od takega srečnega življenja? Bil je, pravi Kristus, po smrti v pekel pokopan; nasproti pa je prišel ubogi Lazar, ki še drobtinec kruha od bogatina na svetu dobil ni, po svoji smrti v naročje Abrahamovo. Svet blagruje one, ki so v veliki časti in visokih službah ter družim zapovedujejo; pravični pa, ki iz vere živi, se od Jezusa ponižnosti uči, ki pravi: „*Od mene se učite, jaz sem krotak in iz srca ponižen*“, po Jezusovem zgledu je zadovoljen s svojim nizkim stanom in če ga kdo ponižuje, potrpežljivo prenaša in je vesel, da more Jezusa posnemati. — Svet blagruje one, kateri dobro jedo in pijejo, kateri lahko živijo in od veselice do veselice letajo; pravični pa, ki iz vere živi, vé, kako hitro posvetno veselje mine in se v večno žalost spremeni; zato ne navezuje svojega srca na posvetno veselje, ampak samega sebe zatajuje, ker Jezus naravnost pravi: „*Kdor ne vzame svojega križa in ne hodi za menoj, ni mene vreden*“ (Mat. 10, 38.); in sv. apostelj Pavel piše: „*Kteri so Kristusovi, so svoje meso križali z grehi in željami vred.*“ (Gal. 5, 24.) Pravični je sicer tudi rad vesel, ali veseli se nedolžno, kadar se sv. cerkev veseli n. pr. o velikih praznikih, zavoljo nedolžnega življenja svojih otrok itd.; žaluje pa kadar sv. cerkev žaluje n. pr. o premišljevanji prebritkega trpljenja in smrti Jezusa Kristusa, ali zato, ker se Bog žali itd. — Svet se nobene reči bolj ne boji kakor trpljenja; pravični pa, ki iz vere živi, se trpljenja celo veseli, ker ve, da nikdar ni Jezusu tako podoben, kakor takrat, ko po nedolžnem trpi. Vse to nam dovolj spričuje življenje svetnikov in svetnic.

e) Iz vere živeti se slednjič pravi: svojih poslednjih reči ... se večkrat, zlasti ob času skušnjave tako živo spominjati, da ga nobena reč na svetu ni v stanu od Boga odvrniti in v greh zapeljati. Čudimo se, kako da so mogli sv. spričevalci tako grozovite muke zavoljo sv. vere prestajati. Ali oni so mislili na pekel, kjer bi še hujše in večne muke morali trpeti, ako bi se iz strahu pred naglo minljivim trpljenjem sv. veri odpovedali; mislili so tudi na neskončno veliko veselje v nebesih, kamor bodo po kratkem trpljenji prišli: to jih je delalo srečne in stanovitne. Pa ne le tisti, ki so za sv. vero trpeli in umrli, ampak svetniki sploh so iz premišljevanja štirih poslednjih reči zajemali tisti blagodejni strah božji, ki jih je hudega obvaroval in jim do tolike svetosti pripomogel. Kristijanu, ki iz vere živi, je sedanje življenje le pripravlanje za večno, in ima zanj le zato tako veliko veljavo, ker si ž njim lahko pridobi večno neskončno veselje v nebesih, ki mu je vedno pred očmi, kakor sv. trem Kraljem svitla zvezda, ki jih je peljala k Jezusu. Kadar se mu bliža huda skušnjava, zdi se mu, kakor bi videl pred saboj pekel odprt in v strašnem ognju vse one, kateri se greha niso varovali in v smrtnem grehu umrli. Kadar se mu težko zdi, Bogu služiti in za čednosti se prizadevati, zopet mu živo pred oči stopi rajsko plačilo v nebesih in zdi se mu, kakor bi videl nad sabo palmovo vejo in prelepo krono, ki ga tam čaka, — in zopet se mu povrne prejšnja gorečnost. Kar so v telesnem življenju najboljša zdravila, to je — rekel bi — za dušno življenje resna misel na neskončno pravičnega Sodnika.

Tako življenje — življenje iz vere in po veri bi moralo biti življenje vseh kristijanov, ker so pri sv. krstu k banderu sv. vere prisegli in obljubili, da hočejo po krščanski veri živeti in umreti.

In kako nebeško lepo in srečno bi bilo življenje kristijanov že na tem svetu, ako bi vsi iz vere in po veri živeli, kakor smo danes premišljevali in videli, da pravični iz vere živi. — Glejmo le na prve kristijane, ki so iz vere živeli, kako lepo jih hvali sv. pismo, rekoč: „*Bili so stanovitni* (tudi v strašnih preganjanjih) *v nauku aposteljnov* (t. j. v poslušnji in spolnovanji njih naukov) *in združeni pri lomljenju kruha* (t. j. pri sv. maši in pri sv. obhajilu) *in v molitvah. Množica vernih pa je bila enega srca in enega duha. Lastnine in premoženje so prodajali in so od tega delili vsim, kakor je kdo potreboval. Bili so tudi vsak dan stanovitno v enem duhu v tempeljnu, in so lomili po hišah kruh in so vživali jed z veseljem in priprostim*

srceem.“ (Ap. dj. 2, 42. 45. 46.) Zato so bili prvi kristijani Bogu in ljudem prijetni, imenovani izvoljeni, sveti, popolni in prijatelji božji.

Kako lepo hvali tudi sv. Klemen papež proti koncu prvega stoletja v svojem listu Korinčane, rekoč: „Vi ste sloveli kot najboljši učenci sv. apostelja Pavla pri vseh občinah. Kdo je kedaj med vami prebival in bi ne bil hvalil vaše nepremagljive vere in vašega pobožnega življenja? — Kdo ni občudoval vaše pobelevnosti in zmernosti v zadržanji? — Nobeden izmed vas ni kake dolžnosti zanemarjal, ampak vi vsi ste pod krotkim vodstvom svojih dušnih pastirjev velike korake storili po poti evangeljskih nauk. — Skazovali ste svojim staršem spodobno spoštovanje, bili ste mladim ljudem zgled spodobnosti in pravičnosti. — Bili ste ponižni, brez prevzetnosti, rajše ste bili pokorni, kakor da bi zapovedovali, rajše ste dajali (siromakom), kot sami kaj prejeli; popotnikom enaki, ki v svojo domačijo hitijo, ste na svetu le potrebnih reči iskali, in gledali le na nebesa, in ste se ravnali natanko po naukih sv. evangelija. — V vašem življenju je kraljevala nedolžnost in poštenost, vsa hudobija in občutljivost je zginila izmed vas.“ — Zares! kako lepo spričevanje, da so nekdanji Korinčani iz vere ali po veri živeli!

In kolikošna tolažba in sreča za take ob smrtni uri in sodbi! Kristijani, ki so iz vere ali po naukih sv. vere živeli, so podobni unim modrim devicam, ki so imele pri prihodu nebeškega Ženina svoje svetilnice napolnjene z oljem in so bile vzete na nebeško ženitovanje; zakaj tudi taki kristijani, ki so zvesto po naukih sv. vere živeli, in si veliko olja dobrih del pridobili, bodo o prihodu Kristusovem povabljeni v nebeško veselje. — Nasproti pa bo o smrtni uri vera brez dobrih del tako malo pomagala, kot unim nespametnim devicam njih svetilnice brez olja. — Kristijani, kateri iz vere žive, so podobni sv. trem Modrim, ktere je svitla zvezda k Jezusu pripeljala. Koliko je moralo pač biti njihovo dušno veselje, ko so po trudapolnem potovanju gledali božje Dete; kdo bi popisal veselje, ktero bodo občutili pravični, ko bodo ob smrtni uri stopili pred nebeškega Kralja, kterega pa za vse večne čase ne bo treba več zapustiti. Kakor sv. trije Kralji bodo tudi oni odprli svoje zaklade, dobra dela, ki jih seboj ponese s tega sveta, kakor priča sv. Janez v skrivnem razodenju: „Slišal sem glas z neba, kateri mi je rekel: Zapiši: Blagor mrtvim, kateri v Gospodu umrjo! Odslej, reče Duh, naj počivajo od svojega truda, zakaj njih dela gredo za njimi.“ Amen.

Josep Kerčon.

2. Jezusovo prikazanje v sv. maši.

In so odprli svoje zaklade in so mu darovali zlata, kadila in mire. Mat. 2, 11.

Današnji praznik ima v cerkvenem jeziku naslov: Epiphania Domini — „prikazanje Gospodovo“. Navadno ga imenujemo sv. treh Kraljev god ali pa razglašenje Gospodovo. Po cerkvenem jeziku pomeni: prikazanje, počitovanje Gospodovo, ker se je novorojeno Dete razodelo trem Modrim, kateri so bili po čudoviti zvezdi pripeljani k jaslicam.

Krog jaslic zbira sv. cerkev zopet danes svoje vernike ter jim v spomin pokliče ginljivo dogodbo treh Modrih iz daljnih jutrovih dežel, ki so zapustili svojo domačijo, s srčnim hrepenenjem in z velikimi težavami iskali novorojenega kralja judovskega, obljubljenega Mesija, kterega jim je zvezda napovedovala, in so ga slednjič kot ubožno Dete v betlehemske štalice našli, ga molili kot svojega Boga in Kralja in ga obdarovali s svojimi zakladi.

Kako srečne so se pač čutili tisti dan, ko se jim je srčna želja spolnila, da so z lastnimi očmi gledali Zveličarja sveta, od njega zadobili tisti mir in tisto sladkost, ki so jo angeli ob rojstvu Mesijevega ljudem na zemlji voščili! In ravno oni so prvi izmed malikovalskih narodov te sreče deležni, kakor so bili pastirci prvi izmed domačega ljudstva judovskega. Tako so ubožni, neznatni ljudje, kakor tudi mogočni in modri kralji, vsi ljudje brez razločka poklicani k jaslicam, naj bi se vsi zbrali krog novorojenega Deteta ter se njegovih blagrov vdeležili.

Tudi nas, predragi, pelje današnji praznik k jaslicam, tudi v naših srcih se vzbuja želja, da bi bili enako osrečeni in razveseljeni, kakor sv. trije Kralji. Če tudi mi danes s tremi Modrimi poprašamo: Kje je novorojeni kralj judovski, kralj naših src? — bo tudi našim očem zvezda, našemu duhu luč vzhajala in nam pokazala na kraj, kjer se Gospod tudi nam prikazuje in razodeva, kjer ga lahko častimo, molimo, mu darujemo in si sladki mir poiščemo.

Kakor v betlehemske štalice v jaslih, tako počiva Gospod v katoških cerkvah na altarji v tabernakelju; in kakor trem Kraljem, tako se prikazuje tudi nam, in to vsak dan — in mi ga lahko kot novorojenca najdemo in počastimo, ko mašnik presv. zakrament na altarji pripravlja. Kakor je zvezda nad štalico trem Modrim, tako kaže nam „večna luč“ pred tabernakeljnom na Jezusa Kristusa v zakramentu,

ki je v njem z dušo in telesom, s krvjo in z mesom, kot Bog in človek s svojimi gnadami pričujoč; kakor je bil tam v Betlehemu v ponižni podobi milega Deteta, tako je tu skrit v podobi belega kruha. Bodimo še mi posnemalci sv. treh Kraljev in darujmo Jezusu pri vsaki sv. maši tri darove svojega srca. In kako naj se to zgodi, vas hočem danes podučiti.

Vsaka katoliška cerkev, kjer se daritev sv. maše opravlja, kjer je v tabernakeljnu shranjeno presv. rešnje Telo, je naš pravi Betlehem, „hiša kruha“, ker je pričujoč Jezus Kristus, „živi kruh, ki je iz nebes prišel, kateri ima vso sladkost v sebi,“ da osrečuje vse, „ki ne vidijo, pa vendar verujejo.“

Ni nam toraj treba zavidati sv. treh Kraljev za srečo, katero so današnji dan našli. To „epiphanijo“, to prikazanje Gospodovo mi vsak dan lahko praznujemo in Jezusu darove sv. treh Kraljev prinesemo. To se godi pri daritvi sv. maše. Sv. maša, pri kateri se Jezus nam prikazuje in razodeva ter nas obiskuje s svojimi milostmi, obstoji iz štirih delov — evangelija, darovanja, povzdigovanja, zavživanja. Sv. evangelija nekteri ne prištevajo tako k bistvenim delom sv. maše, kakor one tri dele; je še, če smem tako reči, nekakšno pripravlanje k presv. daritvi. Pri sv. evangeliju namreč vstanemo ter poslušamo besedo božjo, ki nam oznanuje sv. vero — tisto svetlo zvezdo, ki nas pripelje k Jezusu, kakor je čudovita zvezda pripeljala sv. tri Kralje. S tem, da vstanemo, naznanimo, da smo pripravljeni vse storiti in povsod iti, kamor nam bo ta glas odkazal. Ali ni to nekakšno posnemanje sv. treh Kraljev, ki so pogumno svojo domačijo zapustili in se na daljno pot odpravili? Pred pa so si še tri prav primerne darí odbrali za novorojenega kralja. Preskrbimo se tudi mi s takimi darovi, ko obhajamo razglašenje in prikazanje Gospodovo pri sv. maši; k temu nas trikrat zvonček vabi spred altarja; pri darovanji, pri povzdigovanji in pri sv. obhajilu.

I.

Zlato je bilo prvo darilo, ki so ga Jezuščeku darovali. Zlato predenj položé, da bi se mu poklonili kot vladarju in gospodovalcu sveta, kot svojemu Kralju. Kdor pa Jezusa v resnici za svojega kralja izvoli in spozna, tisti je oblast sveta in greha v svojem srcu premagal; tisti je tudi sam kralj svojega srca, kateri zlato srčne čistosti šteje med svoje zaklade. Tako je bilo zlato, ki so ga

Ježuščeku kot svojemu Kralju darovali, tudi podoba duhovne daritve v njihovih čistih srcih.

Zlato naj bo tudi prvi dar, ki ga mi Jezusu kot svojemu Kralju prinesimo, ko prikazanje Gospodovo v sv. maši obhajamo. Podoba čistosti je zemeljsko zlato; tako naj bo tudi prvo djanje, ki ga obudimo pri sv. opravilu, živo hrepenenje po čistem srcu; in to naj se zgodi pri prvem delu sv. maše pri darovanji.

„Sprejmi sv. Oče, vsemogočni, večni Bog, ta brezmadežni dar!“ moli takrat mašnik pri altari. O ko bi tudi mi takrat zamogli z njim tako moliti! — Glejte, predragi, bela, čista hostija, katero takrat pri darovanji mašnik v rokah drži, je podoba tistega, kar ima iz nje postati — pred vsem podoba Jezusa Kristusa, kateri je ravno zato, ker je bil čist in brez greha, postal daritev v spravo in odrešenje sveta. Pa je tudi podoba čistega srca, ki ga mi seboj prinesimo, po katerem saj hrepeneti moramo, da nam bo daritev Jezusova na altari koristila, da nas bo to prikazanje Gospodovo tako osrečilo, kakor je tri Modre ob njihovem darovanji pri jaslicah.

Stara resnica je: Kakoršen darovalec, tak je dar! Ako hočemo, da bo dar, ki ga prinesemo, lep in brezmadežen, mora priti iz takega srca — in se darovati s takim srcem, ki je čisto in brezmadežno, če ne že v djanji, pa saj v hrepenenji. In če se hočemo prav živo vdeležiti vseh skrivnost, ki se na altari vršé, moramo s čistim ali s saj po čistosti hrepenečim srcem pričujoči biti.

Tega nas spominja tudi duhoven pri altari s posebno šego pri darovanji. Kakor je Zveličar pri postavljenji sv. rešnjega Telesa pri zadnji večerji z umivanjem nog svojih učencev začel, da bi zaznamoval čistost, s katero se morajo nebeške gostije vdeležiti, tako si tudi njegov namestnik, mašnik, v prvem delu sv. daritve roke umiva, da bi naznanil čistost, s katero se še-le vredno sme približati Najsvetejšemu. Roke si umivajoč moli s psalmistom (25, 6.): „*Med nedolžnimi umivam svoje roke, in obdajam tvoj altar, o Gospod!*“ To će reči: Čist in brez greha moram biti jaz, čisto naj bo ljudstvo, za katero darujem in molim, potem bo naš dar brezmadežen in Bogu dopadljiv in nam v zveličanje.

Zatoraj, dragi moji! ako hočete s pridom pričujoči biti pri sv. maši, očistite svoje srce, če so ga grehi omadeževali, v kesanji in natančni spovedi; ne pustite nobeni strasti vanj; potem pridite in se približajte Najsvetejšemu. Zlato čistega srca bo pri darovanji sv. maše sprejel Gospod, ki sam prosi: Sin moj, daj mi svoje srce!

II.

Kadilo je bilo drugi dar, kterega so trije Kralji Jezuščeku prinesli. Kadilo položé predenj, da bi spoznali njegovo božanstvo. S tem darom pa naznanjajo tudi notranjo daritev, daritev duha in srca, kteri se v verni pobožnosti podvržejo. Ze pri vstopu v štalico je bila njihova pobožnost in vera na trdo poskušnjo djana. Iščejo „novorojenega kralja“, ki je bil napovedovan po prerokih — in kako ga najdejo? Nima druge palače, kot borni hlev; družega trona, kot jaslice; družega škrata, kot plenice; leži na slami in zraven njega stoji uboga Mati! Pač bi bili lahko dvomili, ali so prav prišli, ali so ga našli, kterega so iskali! Pa kaj pove evangelij: „*In so šli v hišo, in so našli Dete z Marijo njegovo materjo, in so predenj padli in ga molili.*“ (Mat. 2, 10.) To poskušnjo so toraj dobro prestali, kajti svojega duha so v dar prinesli, ko nič ne dvomijo, da je to Dete Sin božji; svoje sree so v dar prinesli, ko se je v borni štalici pred tem Detetom v pobožnost vtopilo. Tako je kadilo, ki so ga trije Modri Jezuščeku kot svojemu Bogu v dar prinesli, podoba duhovne daritve njih vernih pobožnih sre Gospodu Bogu.

Kadilo naj bo tudi drugi dar, ki ga mi Gospodu kot svojemu Bogu prinesimo, če prikazanje Gospodovo v sv. maši obhajamo. Podoba pobožnosti je kadilo, če se zažgé; tako naj se tudi molitev v duhu in resnici zlasti pri drugem delu sv. maše, pri povzdigovanji, razgreje in razvname, da bomo na vse drugo pozabili in le na Jezusa mislili in njega častili, kakor so ga sv. trije Kralji.

Vsled oblasti mašnikovega posvečevanja govori duhoven pri altarji čez hostijo in kelih besede Jezusove: „*To je moje telo*“, „*to je moja kri*“. In v tem trenutku, dragi moji! se po nauku sv. cerkve spremeni bistvo kruha v telo, in bistvo vina v kri našega Gospoda Jezusa Kristusa (Transsubstancijacija). In v tem trenutku je pričujoč Bog človek na altarji. In kaj je prvo, kar v tem svetem trenutku mašnik stori? — Kaj hoče storiti, — kaj družega, kakor svoje koleno pripogniti in moliti? — Sveta tihota nastane po cerkvi, — vse naj kleči in moli, kajti Jezus je prišel iz nebes na altar, prikazanje Gospodovo je — „*epifanija!*“

V slovesni sv. maši pri povzdigovanji levit trikrat s kadilom pokadi sv. hostijo, trikrat sv. kri, v znamenje, naj se tudi naša molitev k njima vzdiguje, kakor lepo dišeče kadilo.

Podoba sv. treh Kraljev nam navadno predstavlja betlehemsko štalico, v katerj Marija sedi ter v rokah drži Jezuščeka in ga

blagoslavljajočega kaže trem Modrim, ki v sveti pobožnosti pred njim kleče in mu svoje zaklade darujejo.

Ta podoba, zdi se mi, dragi moji! se v katoliški cerkvi vsaki dan ponavlja ravno pri povzdigovanji, ko mašnik kaže milega Jezuščka in verni ljud okrog v sv. strahu kleči; v tem trenutku kliče sv. cerkev: „Glejte, tu vam je rojen kralj vaših src!“ zdaj je čas posnemati tri Modre, o katerih pravi evangelij: „In so našli Dete, so predenj padli in ga molili.“ Neznatne so podobe, ali pravi Bog je tu. Venite, adoremus! Pridite, molimo ga z enako živo vero, z enakim žarom srčne ljubezni, kakor sv. trije Kralji. Naš duh in naše srce naj bosta vanj zamaknena.

Že tri zrnca na žrjavico položena zadostujejo, da blagodiščečō vonjavo razširjajo, tako tudi trije vzdihljeji, ki v duhu in resnici izvirajo iz prs, iz skesanega srca: „*Jezus tebi živim, Jezus tebi umrjem, Jezus, tvoj sem živ in mrtev!*“ se kadilo enako vzdignejo do nebes in Jezusa potolažijo in razveselē.

In to kadilo pobožne molitve človeško srce s tako blagostjo navdá, da želi le za Boga goreti, živeti, umreti.

In če pobožna molitev to duhovno spremenjenje grešnega človeka v novega človeka doseže, je to najlepši sad daritve Jezusove, ktera se pri povzdigovanji med sv. mašo ponavlja.

Zatoraj, dragi kristijani, prinesite v svojem srcu drugi dar pred tron Jezusov, dar skesane, pobožne, goreče molitve, ko v sv. maši med povzdigovanjem prikazanje Gospodovo med nami obhajamo.

III.

Mira je bila tretji dar, ki so ga trije Modri Jezuščku prinesli. Mire predenj položē in v svetem slutenji naznanjajo bridko trpljenje in smrt njegove človeške nature ter ga tako spoznavajo kot Odrešenika sveta.

Pa glejte, kakor so bili oni prvi zmed paganov, ktere je Odrešenik k svoji sv. veri poklical, tako so bili oni tudi med prvimi poklicani — kakor legenda pripoveduje — sv. vero s svojo krvjo spričati, in ljubezen Zveličarjevo, ki se je v trpljenji in v smrti v vsej popolnosti pokazala, z lastnim trpljenjem in smrtjo tudi povrniti, Bere se, da so vsi trije za Jezusa mučeniško umrli. Tako je bil dar mire, ki so ga Jezusu kot svojemu Odrešeniku prinesli, podoba daritve trpljenja in smrti, kateri se podvreči so bili pripravljeni.

Mira naj bo tudi tretji dar, ki ga mi Gospodu kot svojemu Odrešeniku poklonimo, ko prikazanje Gospodovo pri sv. maši obhajamo.

Podoba trpljenja je grenka mira; tretje djanje, katero obudimo pri sv. opraviilu, naj bo naša pripravljenost trpeti iz ljubezni do Jezusa; in to se naj zgodi pri tretjem delu sv. maše, pri zavživanji.

S sv. mašo spolnujemo zapoved Gospodovo: „*To storite v moj spomin!*“ pa naj tudi spolnujemo opomin aposteljnov do vernikov (1. Kor. 11, 26.): „*Kolikorkrat bote jedli od tega kruha in pili od tega keliha, bote smrt Gospodovo oznanovali.*“ Kakor sv. očetje razlagajo, naj „oznanujemo“ tudi sami nad seboj s sklepom, z njim in za njega trpeti. Kajti ne samo spomin trpljenja Jezusovega je sv. maša v svojem bistvu, temuč tudi ponavljanje, skrivnostno, nekrvavo njegove krvave daritve. In ta sad naj se kaže tudi nad nami.

Kakor se duhoven pri altarji z (resničnim) obhajilom, tako naj se mi z duhovnim obhajilom združimo s križanim Zveličarjem, z njegovim telesom za nas prebodenim, z njegovo krvjo za nas prelito. Če to storimo, potem se bo naša ljubezen do trpečega Jezusa pomnoževala in naše hrepenenje po onem delu njegovega križa bo rastlo, da bomo tudi mi smeli v duhu reči: „*Pojdimo tudi mi, in umrmo z njim!*“ (Jan. 11, 16.)

Sv. očetje povsod naglašajo, da so sv. mučenci le v daritvi sv. maše in v sv. obhajilu zajemali moč za mučeniško smrt. Z angelskim kruhom pokrepčani so bili res levom enaki, da pri najgrozovitejšem trpljenji niso omagali. Take čudeže je storila tista ljubezen, ktere so se napili v ljubezni križanega Jezusa.

Nas Gospod, oziraje se na našo slabost, ni poklical k krvavemu mučeništvu; a nekrvavo mučeništvo trpljenja in britkosti v solzni dolini, to sprejmimo na-se pri vsaki sv. maši, pri djanskem in duhovnem obhajilu, iz ljubezni do Jezusa, s trdnim sklepom voljne potrpežljivosti. — In kadar mašnik pri zavživanji moli: Calicem salutaris . . . smemo sicer tudi mi k Jezusu zdihniti: „*Gospod, naj gre kelih trpljenja od mene*“ — a koj pristavimo: „*ne kakor jaz hočem, ampak, kakor ti!*“; in z mašnikom vred z vso vdanostjo recimo: „*Kelih zveličanja bom prijel in klical Gospodovo ime.*“

Zatoraj radi primimo za kelih grenkosti, zatajevanja, krotitve, britkosti in trpljenja, ker vemo, da nam tisti Jezus, ki je na križu grenki kelih naših grehov izpraznil zato, da bi nam iz njega sladkega vina svoje gnade pripravil — tudi pri sv. maši, v vsakem vrednem obhajilu, grenki kelih trpljenja v sladkost spreminja. Tako nam bo vse časno trpljenje res postalo „kelih zveličanja“, ako pri njem vselej kličemo Gospodovo ime.

Tretji dar toraj naj bo mira naše pripravljenosti za Boga kaj trpeti, če v sv. maši prikazanje Gospodovo obhajamo.

Tako glejte, predragi! zamoremo v duhu sv. vere, posnemaje tri Modre, vsak dan prikazanje in razglašenje Gospodovo v daritvi sv. maše praznovati ter tudi darove treh Kraljev pred Jezusa položiti: zlato čistosti pri darovanji, kadilo molitve pri povzdigovanji, miro voljne potrpežljivosti prizavživanji sv. maše.

Zato, dragi moji! si k sreču vzemimo cerkvene besede današnjega praznika: „Currunt Magi (antiph. ad Ben.) Hitijo z darovi Modri k kraljevi gostiji!“ Hitimo radi tudi mi, ko nas cerkveni zvon kliče, k najsv. pravilu, k daritvi sv. maše! Vzemimo tudi mi prej imenovane tri darove seboj in jih s skesanim srcem pri treh delih sv. maše položimo pred Jezusa, kateri se nam tu z altarja razodeva, kakor nekdanj Modrim z jaslje, in našli bomo pri njem ravno tisti mir, tisto srečo, sladkost in veselje, kakor so se jih bili vdeležili sv. trije Kralji. Amen.

Ant. Žlogar.

Prva nedelja po sv. treh Kraljih.

I. Trojna dolžnost otrok do staršev.

In je šel z njima in prišel v Nazaret,
in jima je bil pokoren. Luk. 12, 51.

V stari zavezi je Bog po Mojzesu Izraelcem zapoved dal, naj se vsako leto trikrat v tempeljno snidejo, božjo službo opravljat. Natančno so to zapoved spolnovali Izraelci ter so po trikrat v letu iz vseh krajev dežele v Jeruzalemski tempelj prihajali — o velikonoči, o binkoštih in ob koncu žetve, kadar so bili že vse poljske pridelke poshranili. (II. Mojz. 23, 15—18.) Zakaj razun Jeruzalemskega tempelja ni bilo nobene hiše božje v vsej Judovski deželi. Ravno na takem potu v hišo Gospodovo nam kaže današnji sv. evangelij tudi Jezusa, Marijo in Jožefa, ki v Jeruzalem potujejo, tamkaj velikonočni praznik obhajaj zapustivši nam vsem prelep izgled gorečnosti v očitni službi božji. Doposvečevali so sedmi dan velikonočnega časa in pobožni

romarji se vrnejo zopet domu, le Jezus se ni naveličal v službi svojega nebeškega Očeta. Marija in Jožef se dalje v tempeljnu ne pomudita in ker mislita, da je Jezus odšel z znanci ali sorodniki, gresta mirno proti domu. Po dolgem potovanji enega dneva vprašata po Jezusu, pa med sorodniki ga najti ni. Vsa žalostna in pobita ga gresta iskat nazaj po potu v Jeruzalem. Že tri dni oprášujeta in iščeta, a nikjer ga ni. Slednjič jima pride misel kakor iz neba: Zna-biti je v tempeljnu. V tempeljnu res mladega Jezusa najdeta, sedečega v sredi med učeni: posluša jih in odgovarja tako modro, da se vsi čudijo njemu in njegovim odgovorom. Ko ga žalostna Mati zagleda, od veselja postoji ter ne more zamolčati žalosti, ki jo je v skrbeh za Sina sprehajala: „Sin, kaj si nama to storil?“ — reče skrbna Mati, ker njeno neizmerno veselje ne more hipoma vse prestane žalosti prepoditi. In Jezus pohlevno vstane in ju ponižno s pri-prosto besedo opomni, da je Sin Boga Očeta, rekoč: „Kaj, da sta me iskala? saj vesta, da moram biti v tem, kar je mojega Očeta.“ Jezus pa ob enem pokaže, da je kakor sin človekov tudi telesnim staršem pokoren; zatoraj se loči do učениkov, se spet z njima domu poda in je njima pokoren in je rastel, kakor v starosti tudi v modrosti pred Begom in pred ljudmi. — Toliko samo nam sv. evangelij o Jezusovi mladosti pove, pa zadosti je v tem lepih naukov za mlade ljudi, posebno pa za vas, krščanski otroci, ljubi sinovi in hčere, da se učite od dvanajstletnega Jezusa dolžnosti, ki jih imate do svojih staršev. — Sv. Bonaventura vse dolžnosti otrok do staršev razdeli v tri poglobitve dolžnosti, namreč: starše spoštovati, ubogati in ljubiti. Le zvesto me poslušajte vsi, kateri ste tako srečni, da imate še očeta in mater, ali vsaj še enega pri življenji, da se obilno zlije na vas blagoslov, ki ga četrta zapoved obeta dobrim otrokom.

I.

Globoko v človeški naturi že je utisnjeno nagnjenje spoštovati starše, ker je natorna postava, zakaj Bog sam je to zapoved slehernemu človeku globoko v srce zapisal. Zato najdemo to spoštovanje tudi med neverniki, zmed katerih se je spoznanje božje ali popolnoma pozgubilo ali pa se tako zatemnilo, da nič več niso poznali lastnosti pravega Boga; vendar so po tej natorni postavi v svojem sreju spoznali, da so otroci dolžni svoje starše spoštovati. Koliko bolj veže ta dolžnost nas verne katoliške kristijane, ki nam je vsem znano, da je Bog med gromom in bliskom na gori Sinaju zapovedal: „*Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in ti dobro pojde na zemlji.*“

Tako nam veleva Bog sam starše spoštovati. Zakaj po starših nam je Bog življenje dal, Bog sam nas je njim izročil, da naj skrbé za naše telesno in dušno življenje, za našo časno in večno srečo: oni so namestniki božji za nas. — Kako pa skazujejo otroci spoštovanje do svojih staršev? Sv. Duh sam nam na to odgovori: „*Z djanjem in z besedo in z vsem potrpljenjem spoštuj svojega očeta (in svojo mater).*“ (Sir. 3, 9.)

Z djanjem pa skazujejo otroci spoštovanje do svojih staršev, ako se v vseh okoliščinah pametno in spodobno do njih obnašajo, jim prepuščajo prvo mesto in prvo besedo, se v imenitnejših rečeh z njimi posvetujejo; staršev dovoljenja prosijo, kedar mislijo kam iti, ali na božjo pot, ali po kakih posebnih opravilih, ali v to ali ono tovaršijo, če tudi ni nevarna; ako sploh v vsem razodevajo, kako ljuba sta jim oče in mati. Z djanjem kažejo otroci svoje spoštovanje do staršev, ako se jih nikoli ne sramujejo, če so tudi bolj nizkega ali revnega stanu. To še v večjo čast zaleže otroku, ako se s svojo marljivostjo, učenostjo, s svojim poštenjem iz nizkega povzdigne in pospne v imeniten, viši stan; je pa tudi staršem v čast, ker spričuje, da so tudi v svojem revnem stanu dobro in lepo izredili svojega otroka ter mu s pravo krščansko izrejo pomagali v viši stan — k veči časti in k boljšemu kruhu. Lep zgled je vsem otrokom dal Egiptovski Jožef. Imel je Jožef kraljevo oblast v vsi egiptovski deželi, njegov oče Jakob pa je na Kananejskem prebival. Jožef svojega ljubljenega očeta v Egipt pokliče, in ko zve, da je že blizo, se mu naproti pelje. Kakor hitro pa očeta zagleda, stopi z voza, hiti k njemu, se ga okoli vrata oklene, ga objame in se veselja joka. Potem ga tudi pred kralja pelje, pozabi na svojo čast, ki jo je vžival v Egiptu in gleda le, kako bi počastil svojega starega ljubljenega očeta.

Spoštovanje naj kažejo otroci staršem z besedo. To se zgodi, ako z njimi lepo, prijazno, krotko in spodobno govorijo. Saj že drugi podložni s svojimi predniki govoré spoštljivo, ponižno, modro in spodobno brez vsacega razžaljenja, koliko bolj se to spodobi otrokom, ker starši jim niso le kar predniki, ampak še vse več, oni so jim za Bogom prvi na zemlji. Z besedo spoštujejo otroci starše, če lepo molčijo, kedar oče ali mati govoré, jim besede ne presekujajo, jim ne jezikajo; ako so družega mnenja, ter drugače mislijo kot starši, to povedo z mirno, z lepo besedo; ako pri družih ljudeh spodobno o njih govoré, njih slabosti in pregreške pa zamolčujejo; kadar se vpričo njih slabo od očeta ali matere govori, če so nedolžni, jih zagovarjajo, če so res tega krivi, jih izgovarjajo, kar je prav ali pa molče.

Spoštujetejete otroci starše svoje tudi s potrpljenjem. Ljubi odraščeni sinovi in hčere! ako so vaši starši v svoji starosti že bolj nadležni, nevedni in priprosti, če jim vse že bolj na otročje gre, če so bolj slabe pameti, ali če so sicer morebiti neukretni, nepopolni, sitni, čemerni in neušechni, morate vendar z njimi potrpljenje imeti in jih po dolžnosti spoštovati. „*Moj sin, govori sv. Duh, podpiraj starost svojega očeta . . . , ako mu pamet peša, mu zanašaj in ne zaničuj ga . . . , zakaj usmiljenje do očeta (in matere) ne bo nikdar pozabljeno.*“ (Sir. 3, 14.) — Naj tudi starši veliko slabosti nad seboj imajo, vendar tvoj oče in tvoja mati ostanejo zmiraj, po katerih si od Boga življenje prejel in si jim spoštovanje dolžan; celo nerodnim, pijanosti, zapravljivosti, kletvi ali drugim pregreham udanim staršem še gre spoštovanje.

Zakrivaj toraj staršev pregreške ljubeznjivo, sodi jih prizanesljivo, posnemaj dobra Noetova sinova Sema in Jafeta. Noe je jel po vesoljnem potopu spet zemljo obdelovati in je tudi nograd zasadil. Ker pa moči vina ni poznal, ga je prvič preveč pil. Vpijanil se je in je razgrnjen v šotoru ležal. Ko je Kam to videl, je svojima bratoma zunaj povedal. Sem pa in Jafet sta vzela plajšče, sta šla s proč obrnjenim obrazom, ter sta očeta s plajščem odela. Ko se Noe prebudi in zve, kaj je Kam storil, reče: „Preklet bodi, Kam! Blagoslovljena pa bodita Sem in Jafet!“ Zapoved božja: starše spoštovati, zmiraj ostane in veže, brez razločka, naj bodo starši dobri ali slabi; duhovske in deželске postave določujejo, kdaj in kako otrok iz očetovske oblasti priti zamore; toda ne duhovska, ne deželška postava ga od te dolžnosti ne more odvezati, da ima starše do konca spoštovati. Ker imajo tudi otroci za izveličanje svojih staršev skrbeti, zato ni zoper spoštovanje do staršev, če jih o priložnosti zavoljo grde kletve, nespodobnega govorjenja, pijančevanja, zapravljivosti ali drugih pregreh posvare, toda le z dobro besedo, z lepo, s krotkostjo in s spoštovanjem; naj nikar ne vodi tvojega jezika huda volja, ampak sinovska ljubezen.

II.

Ako ta dolžnost, starše spoštovati, zadeva vse otroke, naj si bodo mali ali veliki, sami svoji ali pod njih oblastjo, zadeva dolžnost pokorščine do staršev tiste, kateri so še staršem pod oblastjo, naj si bodo majhni ali odraščeni. Kaj je človek v svoji mladosti? Otrok, ki ne pozna nevarnosti, ne telesne, ne dušne; lahkomisljen, brezskrben, neskušen, neveden, nerazumen; brez strahu in brez

premisleka se podaja v veliko nevarnost, se tega, kar je prav, sramuje, to pa, kar pametni ljudje hvalijo in delajo, graja in zametuje; tega poželi in išče, česar se je treba bati in ogibati. Kaj bi postalo iz otrok, ako bi ne bilo nikogar, ki bi čul nad njimi? Ravno to, kar drevesce na vrtu, ako mu skrben vrtnar žlahnega cepiča ne vcepi in ga lepo kviško ne poravna; ravno to, kar konj, ki mlad ni bil ukroten in ubogati navajen, ravno to, kar barka na viharnem, nemirnem morju, ako nima modrega in skušenega mornarja. Gotovo je tedaj treba otrokom učenika in vladarja in svetovalca, katerega so poslušati in ubogati dolžni. Kdo pa jim bo bolj varno pot kazal, jim bolj svetoval in bolj iz ljubezni ukazoval in prepovedoval, kakor lastni oče in mati? Zato opominja sv. apostelj Pavel vse otroke rekoč: „*Otroci, bodite pokorni svojim staršem v Gospodu.*“ (Ef. 6, 1.)

Kako pa se kažejo otroci pokorne svojim staršem? S tem, da storé in delajo to, kar jim starši ukažejo, to pa opusté, kar jim prepovedo. Ubogajte toraj krščanski sinovi in hčere radi, brez nejevolje in precej na prvo besedo, na prvi miglej, brez vsega obotavljanja, kedar vam velevajo, da jim pomagate pri vsakdanjih delih in opravilih, in vam rečejo storiti to ali ono, da jim prinesete to ali ono reč. Ubogajte jih pa še rajše, kadar vam zavolj vašega lepega zadržanja in krščanskega življenja kaj ukazujejo; ubogajte jih, kedar vam velevajo varovati se grešnih priložnosti, v katerih bi lahko padli in grešili, ogibati se slabih tovaršij, v katerih bi lahko nedolžnost zgubili; ubogajte jih, kedar vam rečejo raztrgati pregrešno znanje, ki bi vam lahko poštenje vzelo in sramoto in žalost in večno pogubo vam na glavo nakopalo; kadar vam velevajo opustiti igro in pijančevanje, varovati se nesrečnega, divjega ponočevanja. Ubogajte jih, kadar vam velevajo lepo moliti, z veseljem k sv. maši hoditi, pridige in krščanske nauke poslušati, sv. zakramente večkrat prejemati. Glejte, ljubi otroci, hlapci morajo pokorni biti svojim gospodarjem, dekle svojim gospodinjam, vojaki svojim vojaškim poveljnikom, duhovni svojemu škofu — vi pa bi očetu svojemu in ljubi materi pokorni ne bili?

Pa ne le v tem imajo otroci staršem pokorni biti, kar jim starši velevajo ali prepovedujejo, skazujejo naj jim pokorščino tudi s tem, da še celo želje in dobre svete svojih staršev spolnujejo, posebno, da si njih poslednje nauke k srcu vzamejo in tudi vestno spolnijo, kar jim v poslednjem sporočilu naroče. Ne pozabite nikoli, krščanske hčere, kar so vas vaše ranjce matere na smrtni postelji učile in v srece vam pokladale; spominjajte se naukov, krščanski sinovi, ki so

vam jih umirajoči oče dajali, posebno pa zvesto spolnite in natanko opravite vse, kar so v testamentu vam naložili. Otroci, kateri tega ne spolnijo, kar jim je v poslednjem sporočilu po starših naročeno, ne grešijo samo zoper pokorščino, ampak tudi zoper pravico.

III.

Ljubezen išče ljubezni, in kdo jo ima pravico iskati, ako ne starši pri svojih otrocih? Oče in mati sta se vas usmilila prva, ljubi otroci, ko še drugi za vas niso vedeli. Zavolj tebe, krščanski sin, krščanska hči, je tvoja mati že pri tvojem rojstvu težave in bolečine prestala in nekterikrat se je že zgodilo, da so novorojenčka v zibel položili, njegovo mater pa v hladno zemljo. Kdo se otroka prvi podstopi, kdo ga na noge spravi? — ljuba mati! Kdo vam je prvi kosec kruha zaslužil? — vaš skrbni oče! Več let te je dan na dan tvoja skrbna mati na rokah nosila; zavolj tebe toliko ur, toliko noči ni počitka imela, ki jih je pri tvoji zibeli prebedela. Zavolj tebe je mati v jedi in pijači varna in zdržna bila, da bi ne bil tebi škodoval živež, ki si ga od nje prejemal in dobival. Zavolj tebe je tvoja mati grenke solze prelivala, če se ti je kaj hudega zgodilo ali te bolezen napadala. Zato so se tvoj oče toliko trudili in potili, da so tebe mogli pošteno oblačiti in preživiti pošteno. Zavolj tebe sta si oče in mati od svojih ust pritrgovala, sama sebi marsikaj odrekla, varčno, celo ubožno živela, da bi tebi kaj zapustiti imela. Da bi tebe kdaj srečnega videla, da bi se tebi dobro godilo, zato sta si vseskozi toliko prizadevala, je bilo toliko potov storjenih. — Kako jim pa zamorete vi, ljubi sinovi in hčere, ljubezen skazovati?

Ako jim iz srca vsega dobrega želite, privoščite in kolikor vam je mogoče tudi storite. To tirja že krščanska ljubezen sploh; koliko bolj moramo želeti in privoščiti svojim staršem vse dobro: zdravje, pravo srečo, dolgo življenje in da bi ljubi Bog odvrnil od njih vse, kar bi jih žalostne, nesrečne delalo. Če smo dolžni, ako premoremo, svojemu bližnjemu v potrebi pomagati, koliko bolj nas veže sveta dolžnost svojim staršem v sili pomagati, kadar česa potrebujejo, ker so nam za Bogom največi dobrotniki. Lep zgled je dal v tem neki hlapec, kateri, če tudi močno tobaka navajen, ga nekaj časa sem ni več kadil. Njegovemu gospodarju se to čudno dozdeva, zato ga vpraša, zakaj da ga je pustil. Reče mu: Imam doma bolno mater in zdaj njim v boleznih pošiljam tisti denar, ki sem ga sicer za tobak dajal; zdaj se ga zdržim, da morem svoji materi pomagati. Gospodar ginjen tolike ljubezni, mu da precejšen dar, naj ga

pošlje svoji bolni materi domu. Otroci kažejo ljubezen do svojih staršev, ako skrbijo zanje, ko se postarajo, opešajo, obnemorejo, da si sami več potrebnega živeža in oblačila pridobiti ne morejo; ako jim v bolezni, kolikor premorejo, radi postrežejo. To imajo otroci svojim staršem storiti. Grdo in neusmiljeno je, če premožni človek resnično potrebnim noče pomagati; toda še hujša krivica in grša nehvaležnost je, ako otroci, ki premoženje imajo, svojim potrebnim staršem ne pridejo na pomoč.

Hočejo otroci staršem svojo ljubezen pokazati, naj jim bodo hvaležni zato, kar so dobrega od njih prejeli in še prejemajo, da spoznajo njih dobrote, koliko so vredne in jim tudi v djanji to hvaležnost pokažejo, da jim tudi kako dobroto skažejo, če bi tudi ne bili potrebni, toliko bolj pa še, če so v potrebi. Tako uči sv. apostelj Pavel: „*Otroci naj se učijo . . . svojim staršem povračevati dobro z dobrim, to dopade Bogu.*“ (I. Tim. 5.) Ako pa otroci staršem dobrot ne morejo skazovati, bodi si, da so sami ubožni, ali pa da starši niso potrebni, naj pa molijo za nje. Molite, ljubi sinovi in hčere, za svoje žive starše doma in pri sv. maši v cerkvi, naj jim ljubi Bog povrne obilno, kar so vam dobrega storili in vam še: da bi jim dal zdravje, časno srečo, ako bi ne bila za njih dušo škodljiva, dolgo življenje, srečno zadnjo uro in potem večno življenje. Ker pa ljubezen s smrtjo ne jenja, spominjevajte se v molitvah in zlasti pri daritvi sv. maše ranjcega očeta in matere svoje. Tako je sv. Avguštin molil pristrčno za mater svojo sv. Moniko in jo je priporočal drugim duhovnim v spomin pri sv. maši in v molitev.

Toraj otroci, mali in veliki, spoštujte svoje starše v besedi in v djanji in zlasti v potrpežljivosti; ubogajte jih vselej urno in veselo; skazujte jim ljubezen kolikor le morete, delajte jim veselje pri vsaki priliki: spolnujte vse otroške dolžnosti do njih, dokler jih imate. Prišla bo ura, tista prebritka ura, ko boste stali poleg njihove smrtne postelje; vsaj navadno se zgodi, da starši pred otroci pomrjo. Žalostno sicer vselej poje mrtvaški zvon; ali tisto zvonjenje, ki bo veljalo tvojemu očetu, tvoji materi, ti bo vse drugače srce pretresalo. Žalosten je sicer za nas vsak pogreb; ali brez mere tužniša je zadnja pot na pokopališče za očetom in materjo. — In li veste, kaj vas bo najbolj pekel takrat? — ako ste jih žalili v življenji — morda jim celo pripomogli v zgodnji grob! Kaj pa vam bo žalost najbolj lajšalo? — zavest, da ste jih vsikdar za ljubo imeli. — Vedno vam bodi toraj pred očmi mladenček Jezus, pokoren svojim staršem. Amen.

2. Mladost ne sme biti norost.

Luk. 2, 52.

Vvod. Sveti dan smo gledali Jezusa kot majhno dete v jasicah; novega leta dan in sv. treh Kraljev dan tudi še kot majhno dete v Marijinem naročji; danes pa vidimo ga že kot mladenčeka sposobnega za dolgo pot iz Nazareta v Jeruzalem. — V živem izgledu nam tu kaže mladi Jezus, kako naj se človek že v mladosti vede, ako hoče, do bo kdaj pri Bogu in pri ljudeh kaj veljal. O da bi ga naša mladina hotela posnemati in bi se že zgodaj privadila, v tem biti, kar je njenega Očeta. Pa kako živi današnja mladina? ne sicer vsa, ampak skoraj večina nje? Mar po Jezusovem zgledu? Ah! bodi Bogu potoženo, da se marsikteri mladeneč ali marsiktera deklica ravno v mladostnih letih obrača proč od Boga in živi prav natančno po pregovoru: „Mladost je norost!“ — in si vest tolaži s puhlim izgovorom: „Ako ne bom v mladosti vžival sveta in njegove sladkosti, kdaj pa bom?“ — kakor da bi mladost imela nekako pravico do norosti, do posvetnega življenja.

Temu nasproti vam hočem pokazati: da mladost ne sme biti norost! — vse v čast mladenčeku Jezusu!

Izpeljava. Mišljenje in vedenje one vrtoglave mladine, ki se ravna po pregovoru: „Mladost je norost“ nam kratko pa dobro opiše sv. pismo, pripovedovaje, kako drug družega motijo in izvablajo na spolsko pot hudobije: „*Naš čas je kakor memogredoča senca* itd. (Modr. 2, 6—9.) — Tako strastno razveseljevanje je podpirano od več strani: podpira ga lahkomišljenost in živost vročekrvne mladosti, podpira ga moč hudobnih zgledov in pohujšanja; vnemarnost odgojiteljev, staršev, učениkov, oskrbnikov itd., ki mladino premalo napeljuje k dobremu, bodi si s svarilno besedo, ali z lastnim zgledom, češ: „Saj se mu potem ne bode več ljubilo, ko se bo postaral, ko bo — odnorel.“ O mladina, kako bi te danes rad prepričal, da „mladost ne sme biti nikdar norost“, — in sicer

1. v prvo zato ne, ker je celo življenje človekovo na zemlji božji dar in ima le Stvarnik pravico do njega. Vse, kar je na svetu, je od Boga, je njegovo; njegov je dan, njegova je noč; ravno tako jutro in večer; ter spomlad s svojim cvetjem, leto s svojo vročino, jesen s svojim nebeškim blagoslovom, zima s svojim neprijetnim mrazom. „*Gospodova je zemlja in kar jo napolnuje; vesoljni svet in vsi, ki na njem prebivajo.*“ (Ps. 23, 1.) Božji je toraj tudi celi dan našega zemskega življenja; ves čas, tedaj še najbolj mladosti

zlatu dobo moramo v to obračati, v kar nam ga je Bog dal, in to delati, kar nam Bog — Stvarnik zapoveduje. Njegova volja je, „da služimo Bogu v svetosti in pravici vse svoje dni“; in po prestani službi hoče nam podeliti zaslužen plačilo, „*kakor je sleherni storil dobro ali hudo.*“ (2. Kor. 5, 10.)

Ni nam pa Bog naznanil, koliko dni nam je odločil, da tukaj na zemlji delamo za svoje zveličanje; nikomur ni znano, kdaj bode poklican na odgovor; nekterim je za to edino potrebno delo odločeno veliko let, drugim le malo časa, prav veliko jih umrje v mladosti. Ako je tedaj tebi mladeneč, dekle, ki hočeš v mladosti noreti, Stvarnik odločil samo mlada leta, kdaj hočeš Bogu služiti in dušo rešiti, ako si zapravljal mladost, ki je bila po tem takem tvoje celo življenje!

2. „Mladost ne sme biti norost“ nadalje zavoljo tega, ker po delu v mladosti se bo ravnalo delo tudi v poznejših letih. Ni sicer v vsakem slučaju in pri vsakem človeku to vodilo zanesljivo, pač pa v zelo, zelo mnogoterih. Mladost je čas setve, in kakoršno seme vseje človek v svoje mladostno srce, taki sad potem skoraj navadno v poznejšem življenju donaša njegovo srce; v mladosti položi človek temelj prihodnjemu svojemu življenju. „*Mladeneč, vaje svoje poti, tudi v starosti z nje ne stopi,*“ pravi sv. Duh. (Preg. 22, 6.)

Res je sicer, da zamore človek zapustiti pot norčije in hudobije svojih mladih let in se poboljšati ter zveličati, kakor sv. Avgustin, sv. Pelagija, sv. Marjeta Kortonska i. dr., toda kako težavna v vsakem obziru je ta pot, in oh! kako malo je njih, ki jo najdejo! Ali, ko so jo nastopili, opešajo na nji ter jo zapusté v svojo nesrečo in le pre-rado se uresniči kar govori sv. Duh, „*da mladeneč, vaje svoje poti, tudi v starosti z nje ne stopi!*“ Le počasi se človekovo srce utrjuje naj si bo že v dobrem ali v slabem, in tudi v čednostnem življenju velja pregovor: „Rana ura, zlata ura“. Ah! v koliko nevarnost se podaja tisti, ki v mladih letih le samemu sebi živi, le svoji poželjivosti služi, ker po takem lahkomišljenem ravnanju pride v največo nevarnost, da v poznejših letih svoje hudobne poti ali spoznal ne bo, ali je pa ne bo hotel ali celo ne mogel zapustiti! „*Mladeneč, vaje svoje poti, tudi v starosti z nje ne stopi.*“ In kdaj naj bi si potem izdelal svatovsko oblačilo za nebeško ženitnino, ako v mladosti ne, potlej pa tudi ne? Zatoraj zakličem: Prelepa mladost! v svoji zgodnji uri blaži si svoje srce z lepimi čednostmi, da bo potem blago ostalo od jutra do večera tvojega življenja!

3. „Mladost potem ne sme biti norost!“ — ker čas enkrat zgubljen ostane vekomaj zgubljen.

Ozri se le za trenutek nazaj v svoje življenje! Pregleduj svoja pretekla leta! Koliko trenutkov, dni, mescev, let si že preživel od dne svojega rojstva do danes! Kaj praviš, ali bi zamogel le en trenutek, dan . . . nazaj priklicati? Prosi, zdihuj, kliči, kakor hočeš in kolikor hočeš, in ne enega trenutka ne boš priklical in privabil nazaj! Kaj še-le celega leta ali celega življenja! Pač ti je mogoče obžalovati, objokovati zgubljeni čas; toda tudi največa žalost ti v grehu zgubljenega nazaj ne bo dala. Ponudi vse svoje premoženje, vse bogastvo celega sveta, ponudi v dar vse svoje grehe in dobra dela, toda — vse zastonj! Čas, ki si ga zapravil, ostane zapravljen za vselej!

Stopi tje k postelji umirajočega! Prašaj ga, kakšne želje ima zdaj zastran svojih mladih let: koliko reči ti bo naštel, o katerih želi, da bi jih nikdar ne bil imel, nikdar ne užival, nikdar ne poznal! Poslušaj, kako milo zdihuje: „*Pregreh moje mladosti se nikar ne spominjaj, o Gospod!*“ (Ps. 24, 7.) Kaj bi hotel dati, da bi zdaj ne gledal zgubljenih v lahkomišljenosti in v grehih zapravljenih let svoje mladosti! O da bi jih mogel zdaj izbrisati iz bukev svojega življenja! O da bi bil jaz preživel mladost v modrosti in ne v norosti, kako sladko bi mi bilo zdaj pri sre! Kako lahko bi mi bilo zdaj ločenje! Kako zaupljivo bi nastopil pot proti Bogu v nebeški dom!

Toda, kar je zamujeno je zamujeno! — Zatoraj mladeneč! deklica! „*V dnevih svoje mladosti spominjaj se Stvarnika, preden pride čas britkosti in se bližajo leta, od katerih boš moral reči: Ne dopadajo mi!*“ (Pridig. 12, 1.) — in zdaj, ko ti je zlati čas dela in in zasluženja še v tvojih rokah, napolnuj svojo svetilnico z oljem zasluženja, napravljaj si z dobrimi deli obleko svatovsko za nebeško ženitnino!

4. „Mladost slednjič ne sme biti norost“, ker taka norost ima tako žalostne nasledke, da se pri najboljši volji ne dajo več popraviti. Le pomislite, kaj se pravi „noretí“, kaj je norec, posebno če divja! Ako dobi orožje, napade, rani, umori, kogar more doseči; kri teče, nesreča se ne da popraviti. Oh mladeneč, deklica, ki hočeš noreti v mladih letih, to je podoba tvojega djanja; prav tako napada in mori nedolžne duše s pohujšanjem in zapeljevanjem — zdivjana in norostna mladina. Pa naj potlej vse popravi, če more! Ako sto let živi, se pohujšanje ne da čisto zbrisati . . .

Znano je, kaj se je zgodilo ono leto s prelepim otokom Kijosom. Kijos se je ponosno smel imenovati vrt grške zemlje; prelepe hiše, cerkve, palače so ga pokrivalo . . . V desetih minutah bil je — tužna podrtija! Kaj se je zgodilo? Potres je nastal; podzemeljska moč je

zdivjala . . . Nikdar ne bo Kijos več to, kar je bil. Poglej, krščanski mladeneč, krščanska dekle, ki hočeš v mladostnih letih noreti in divjati, v tej podobi tužno podrtijo svojega srca! Kaj hočeš s takim po divjih strastih razdjanim sreem potlej? . . .

Mislite si krasno poslopje, n. pr. lepo cerkev, ki pogori. Ravnokar tolika lepota od zunaj in znotraj, — zdaj pa le še osmojene stene nakviško štrlé, tako poškodovane, da se utegnejo tudi kmali zgruditi; kup peska, pepela . . . Vidite, kaj stori ognja moč, ako začne divjati! Poglej mladeneč itd. . . Tako podrtijo pusti za seboj ogenj divje strasti.

Mislite si pod visoko goro lep vrt, poln prelepega cvetja, zelene travnike in dobro obdelano polje, ki obeta najboljšo žetev. Po sredi se mirno pretaka potok, ki lepša in pospešuje rast. Kar prihrumi nevihta, — oblak se utrga — vode z gorovja prišumé v divjem teku: v kratkem času je vse pod vodo, s kamenjem, peskom, blatom pokrito . . . Tako dela nevihta divja moč. Poglej mladeneč itd. . .

Konec. Ti so čveteri imenitni razlogi, ki nas priganjajo, naj lepo obračamo mladosti zlati čas in po Jezusovem zgledu postajamo vedno boljši in modrejši. In tudi nad nami se bo dopolnilo, da bomo prijetni Bogu in ljudem; Bogu, ker nam bo dajal že tu obilnih milosti in po smrti dodelil nebesa; ljudem pa, ker poštenega človeka, ki je mladosti leta lepo preživel in še vedno koprne po boljšem, povsod čislajo, v kateremkoli stanu je: naj bo gospod ali hlapec, dekla ali gosposinja. Tisto zavrženo ljudstvo med nami, ki z beračenjem ali celo s tatvino nadleguje, ječe napolnuje . . . glejte, to so večinoma tisti junaki, ki so živeli po pravilu: „Mladost je norost“. Toraj . . .

Janez Kobilica.

Praznik sladkega imena Jezusovega.

I. Hvaljen bodi Jezus Kristus!

Dano mu je bilo ime Jezus.

Luk. 2, 21.

Kakor še dandanašnji katoliška cerkev otrokom pri krstu imena daje, tako je bilo navadno v stari zavezi pri obrezovanji. In tako je bilo tudi božjemu Detetu pri obrezovanji dano ime, ki je zaznamovalo njegov pomen in njegovo službo, ime Jezus, t. j. Odrešenik, Zveličar. Pa ne stariši, ampak angelj Gospodov mu je bil to ime

dal, kakor se bere pri sv. Luk. 2, 11.: „*Ko je bil obrezan, mu je bilo dano ime Jezus, katero je bilo imenovano od angelja, preden je bil spočet v maternem telesu.*“ — Kakor svet obhaja svoje imendane — pa s počutnimi veselici, tako obhaja tudi sv. cerkev praznik sladkega Imena Jezusovega — toda z duhovnim veseljem. Cerkev želi častenje in spoštovanje presladkega Imena povzdigniti, zato mu je današnji praznik odločila, zato je skozi celo osmino podelila popolni odpustek vsem tistim, ki vredno prejmo zakramenta sv. pokore in sv. rešnjega Telesa, so pri sv. maši ter molijo v papežev namen. S tem tudi razodeva svojo željo, da bi vsi kristijani občutili blažilno moč tega sv. Imena ter se vdeležili njegovih zaslug, in ob enem spoznava, da ga ni družega imena, v katerem bi se zamogli ljudje zveličati. (Ap. dj. 4.) Zato pa se ni čuditi, da so si verni kristijani to sladko Ime celo za svoj pozdrav izvolili; popolnoma po želji sv. cerkve, ki hoče, da ga ne bi samo v srcu nosili, ampak tudi pogosto z jezikom izgovarjali: „*Hvaljen bodi Jezus Kristus — na vekomaj. Amen*“, slišimo pri mladih in starih, pri imenitnih vernikih, kakor tudi priprostih pozdravljati in odzdravljati. Kaj bi bilo toraj bolj pripravno ob današnjem prazniku, kakor ta krščanski pozdrav si izvoliti v premišljevanje? Zato si pa pokličimo v spomin: a) pomen, b) moč tega krščanskega pozdrava.

I.

Ljudje po širokem svetu imajo različne besede in šege, s kterimi se pozdravljajo, mnoge se nam celo smešne zdijo. Krščanstvo pa se je ootreslo tistih praznih pozdravov ter je bolj pomenljive vpeljalo. Že o prvih časih so bile v navadi tiste besede, s kterimi je Zveličar svoje učence (Jan. 20, 21.) pozdravljali: „*Mir vam bodi!*“ Tudi apostelnom je priporočal, naj se s temi besedami pozdravljajo. Pozneje pa je prišel v navado zdaj sploh razširjeni, prav katoliški pozdrav: „*Hvaljen bodi Jezus Kristus!*“ In l. 1587 ga je papež Sikst V. za vse kristijane potrdil in zato, da bi jih k takemu pozdravljanju spodbudil, še odpustek 100 dni za vselej nanj podelil. In to po vsej pravici, kajti ta pozdrav je zelo pomenljiv za kristijana. Saj je v njem

1. zapopaden vzrok in ob enem spoznanje naše vere. Kajti kdo je Jezus Kristus? On je tisti Zveličar, kterega so Abraham in vsi pravični stare zaveze želeli videti. (Jan. 8, 56.) On je Sin božji, o katerem je ob Jordanu Oče nebeški sam pričal: „*To je moj ljubeznjivi Sin, nad katerim imam dopadajenje*“ (Mat. 3, 17.);

tisti Sin božji, ki je iz usmiljenja do nas Očetov tron zapustil, da bi nas rešil iz oblasti hudičeve, ki je med grozovitimi bolečinami na križu svojo drago kri prelival, da bi nam zgubljeno gnado zopet zadobil ter nam nebeška vrata odprl. On je tisti Sin božji, ki po svojem vnebohodu še hoče med nami prebivati v podobi kruha v najsv. zakramentu altarja, da bi nas živil, krepečal, tolažil, zdravil, kakor nekda na zemlji; on je tisti, ki sedi kakor naš srednik na desnici Očetovi in ki bo prišel zopet kakor pravični sodnik. (Gal. 3, 20.)

Ali pa niso ravno to, predragi! glavne poteze, glavni nauki naše sv. vere? Da, zares, kristijan, kolikorkrat govoriš: „Hvaljen bodi Jezus Kristus“ — tolikokrat spoznaváš svojo vero vanj. In ravno zato, glejte, sedanji brezbožni in popačeni svet noče več slišati o tem lepem pozdravu, ker se je v nasprotje postavil z Jezusom Kristusom, ker bi se ga rad popolnoma znebil, ker mu ne dopadajo Jezusove postave in njegovi nauki. Tako tudi zdaj razumemo, zakaj se je semtertje odpravil celo po čisto katoliških šolah staroslavni pozdrav: Hvaljen bodi Jezus Kristus, tako nam je jasno, zakaj so nedavno v Parizu vse bridke martre iz šolskih sob pobrali. Brezverni omikanci hočejo biti brez Kristusa — zato so jim vsa verska znamenja in šege zoperne, zato jih odstranjujejo.

Mi pa, prijatelji, nočemo nikdar potegniti s takimi brezbožneži, ampak vselej se držati Jezusa in ravno s tem krščanskim pozdravom vero vanj razodevati, spominjaje se njegovih besed: „*Kdor bo mene spoznal pred ljudmi, tega bom tudi jaz spoznal pred svojim Očetom v nebesih.*“ (Mat. 10, 32.)

2.) Tako pomenljiv tedaj je ta pozdrav za našo vero. Pa v njem je zapopaden tudi vzrok našega upanja. — Cilj našega prizadevanja in življenja je in mora biti nebeška domovina. Zemlja je le pripravljana za večna prebivališča, kjer si bomo odpočili od tukajšnjih težav ter srečo vživali v bližini svojega Gospoda Boga.

Kdo pa nam pot kaže, ki pelje skozi to viharno življenje v varno zavetje večnega pokoja? Tisti Jezus Kristus, kterega s tem lepim pozdravom častimo in hvalimo. Ali ni sam o sebi rekel: *Jaz sem pot, resnica in življenje?* Saj je on tudi res moč slabotnih, tolažba žalostnih, luč zabredlim, vodilna zvezda zemeljskim popotnikom: „*Jezus je luč sveta.*“ (Jan. 1, 4.) Iz njegovih ust se vsem razlega tolažilni klic: „Blagor ubogim v duhu... blagor krotkim... mirnim... usmiljenim... zavljo pravice preganjanim — ker njih je nebeško kraljestvo“ (Mat. 5.) — in tako naznani čednosti, s kterimi se mora človek oborožiti, ako hoče iti v nebeško veličastvo. Da, on celo

popiše nebeško pot, rekoč: „*Ozka so vrata in tesna je pot, ki pelje v življenje*“ (Mat. 7, 14.) in zopet: „*Nebeško kraljestvo silo trpi*.“ (Mat. 11, 5.)

In kdo je, ki nam gna do deli, da zamoremo vse zadržke tega strmega pota premagati? Jezus je, ki nam jih pri Očetu izprosi; kajti on pravi: Karkoli bote Očeta prosili v mojem imenu, vse vam bo dal. (Jan, 16, 23.) In kakor nekdanj na zemlji, tako je tudi zdaj v nebesih naš srednik pri Očetu ter želi, da bi njegova kri ne bila nad nobenim zgubljena, temuč da bi vsi zasedli pripravljene sedeže nebeške. Po pravici toraj moramo reči, da je Kristus vzrok našega upanja. Zato pa nam bodi češčeno in hvaljeno ime Jezus Kristus, ker v nobenem drugem ni za ljudi zveličanja!

3. V tem pozdravu pa je zapopadena tudi vsa ljubezen. Ako bi kraljev sin zapustil svoj sijajni dom ter se prostovoljno ponudil, da bo šel namesto kacega hudodelnika v temno ječo, kako bi občudovali njegovo velikodušnost, kako hvalili njegovo ljubezen in sočutje! Kedaj pa je kak kraljevič za hudodelnika svoje življenje žrtvoval? — O čuda: Jezus je to storil; on edinorojeni Sin večnega Kralja, Gospod nebes in zemlje, on je daroval za nas zabredle gréšnike med najstrašnejšimi mukami celó svoje življenje, zato, da bi nas rešil. *Tako je Bog svet ljubil* . . . (Jan. 3, 16.) Zato se ne čudimo, ako sv. Janez strmeč nad to neizrekljivo ljubeznijo zakliče: „*Ljubimo Boga, ker je on nas popred ljubil*.“ (1. Jan. 4, 19.)

Na svetu je pa že tako, da človek rad o tem govori, kar ljubi, po starem pregovoru: Česar je srce polno, to čez usta gre. Ako nas je pa Jezus toliko ljubil, zakaj bi ga mi nasproti ne ljubili? Ako ga pa iz srca ljubimo, zakaj bi njegovega imena radi ne izgovarjali, kar storimo posebno s pozdravom: Hvaljen bodi Jezus Kristus. S tem pozdravom spodbujaš sebe in svojega bližnjega k zmir veči ljubezni do Jezusa. Zato je sv. Pavel tako navdušeno govoril o njem, zato oznanoval njegovo slavo in čast, zato sladko ime Jezus 219krat v svojih listih zapisal, da bi toliko bolj razvnel srca kristijanov v ljubezni do njega. In v veliki gorečnosti za njegovo čast je kar naravnost zapisal: „*Ako pa kdo ne ljubi Gospoda našega Jezusa Kristusa, naj bo odločen*.“ (1. Kor. 16, 22.)

Kako globoke pomembé tedaj je krščanski pozdrav: Hvaljen bodi Jezus Kristus! Saj je v njem zapopaden vir in vzrok naše vere, našega upanja in naše ljubezni. Nič manj čudovita je tudi moč tega krščanskega pozdrava.

II.

Različne bridkosti in težave spremljajo človeka od zibeli pa do groba, mnogokrat omaguje njegov duh, zato se ozira tu in tam po pomoči. Pravi kristijan, ki živi iz vere, najde pa vselej tolažbo in krepost pri tistem, kterega mu v spomin kliče lepi pozdrav: Hvaljen bodi Jezus Kristus. — Saj je ravno

1. ime Jezus tolažba vsih stiskanih, zdravje bolnikov. Kdo ne vé dokazov za to trditev? Slepí so ga zaklicali: „*Jezus, Sin Davidov, usmili se me!*“ in so spregledali, hromovi so bili od njega ozdravljeni, gobovi očiščeni. V djanji apostolskem (3.) beremo: „Peter in Janez sta šla ob devetih v tempelj molit. Pred tempeljnovimi vrati je sedel od rojstva hromov človek ter prosil ubogajme. Peter pa reče: Zlata in srebra nimam, kar pa imam, to ti dam; v imenu Jezusovem vstani in hodi... In hromovi je vstal. šel v tempelj in hvalil Boga.“ To je storila moč imena Jezusovega. Ali pa ime Jezusovo pozneje ni delalo enakih znamenj? Kdo bi zamogel popisati vsa ozdravljenja, ki so se po njem zgodila? — Kako občudovanja vredni so sv. mučenci in drugi spoznavalci, ki so toliko bridkosti in trpinčenja prestali! Odkod so zajemali toliko moči? Pri vseh mukah so imeli sladko ime Jezusovo v srcu in na jeziku.

V Jezusa tedaj stavi svoje zaupanje, kristijan moj! če te bridkost obišče, bolezen tlači; on je najboljši zdravnik „*on pošlje pomoč iz Sijona.*“ (Ps. 19, 2.) Če pa iz modrih naklepov božjih bolečine tudi ne nehajo, vendar vdanega kristijana moč najsv. Imena pokrepča, potolaži in poživi, da celo v bolečinah mir in pokoj srca ohrani.

2. Ime Jezusovo je pa tudi tolažba pravičnim — pribežališče grešnikom — strašilo trdovratnežem.

Skušnja uči, da se na svetu večkrat čednost preganja, pregreha pa časti in da po konci glavo nosi. Kaj more pravičnega bolj tolažiti kakor ime Jezus, ki mu kliče: Zveličarju se je tudi tako godilo. Bil je najsvetejši — pravičnejši — nedolžniši, le blagor človeštva mu je bil pri srcu — pa vendar so ga prezirali, preganjali — celo do smrti na križu. In ravno ta Jezus te je povabil, da s svojim križem hodiš po njegovih stopinjah, on hoče kdaj tvojo nedolžnost povelečati v nebesih s krono pravice po teh kratkih dnevih grenkosti. Ali more biti kaj tolaživnišega za dobrega kristijana?

In če je kristijan grešil, tudi takrat še ne sme obupati. Še ena zvezda mu sveti, da zamore iz temnega brloga priti na beli dan. Ta zvezda mu tako spodbudno šepeta na uho: Ne boj se, še je čas

za te; saj je Zveličar prišel na svet iskat in zveličat, kar je bilo zgubljenega; on noče smrti grešnikove, temuč da se spreobrne in živi. (2. Pet. 3, 9.) Vzdigni se zgubljeni sin ter hiti v naročje svojega Očeta! Dobri pastir, ki je šel za zgubljeno ovco, dok jo je našel, ki je spokornico Magdaleno zopet milostno sprejel; on tudi tebe čaka, da bi te kot spreobrnjenega sina objel v svoje naročje. Ta zvezda nam pokliče v spomin besede aposteljnov: „V Jezusu imamo odrešenje po njegovi krvi, odpuščenje grehov po bogastvu njegove gnade.“ (Efež. 11, 7.) Koliko moč tedaj razodeva ime Jezus! Prelepi krščanski pozdrav: Hvaljen . . . je že marsikako grešno srce ganil, mu je bil v spodbudo spreobrnenja in v sladko tolažbo. In blagor mu, kdor s prejemljivim srcem posluša ta pozdrav, novo življenje mu bo podelil!

Nasproti pa je trdovratnežu in nespokornežu strašivno to sv. Ime. Tistim, ki ga zdaj nočejo častiti in preslavljevati, temuč ga le žalijo, mora Jezus po svoji pravičnosti govoriti: Ta Jezus, ktereга vi zaničujete in zasmehujete, tisti, ktereга hočete odpraviti iz vsega javnega življenja, bo prišel soditi po svoji ostrosti tudi vas. Tubi tebi, brezbožnež, bo rekel: Kolikrat sem te klical, pa me nisi hotel slišati, kolikrat sem ti roko ponujal v spravo, pa ti si jo odbil! Prejmi zdaj kazen med zavrženimi, ker dobro si že na svetu živil. (Luk. 16, 25.)

3. Čudovito svojo moč pa razodeva ime Jezus posebno ob smrtni uri. — Španski kralj Filip III. je ležal na smrtni postelji. K telesnim bolečinam so se pridružile še dušne bridkosti. V svoji boječnosti pokliče svojega spovednika o. Florencija ter mu potoži svojo stisko. Mašnik pa pokaže kralju križ ter mu reče: Moj gospod in zapovedovalec! Tu imate Jezusa svojega Zveličarja. Glejte, to je Maziljenec Gospodov; kajti večni Oče sam ga je pomazilil z oljem veselja. To sv. olje radosti teče z njegove kronane glave v vsako verno dušo in podeli poživljenje otožnim, mir boječim, tolažbo žalostnim, pogum in krepost umirajočim. Zaupajte v križanega Jezusa in zadobili bote polajšavo v svojih bolečinah in rešitev svoje duše. Poln žive vere in otročjega zaupanja vzame bolni kralj križ, ga pobožno poljublja ter prejme sladko tolažbo. Pogosto izgovarja le besede: O moj Jezus, moj Zveličar, o maziljenec Gospodov! Med klicanjem najsv. Imena tudi rahlo zaspi v Gospodu.

In ravno v tem zadnjem odločilnem trenutku je za kristijana ime Jezusovo najboljša pomoč. Zdaj ima človek za seboj pretečeno življenje — morda polno grehov, ki še niso dovolj spokorjeni; pod seboj temni grob, ki ga bo kmalo sprejel; nad seboj pravičnega Sodnika, pred ktereга bo treba kmalo stopiti; pred seboj neskončno

večnost, ki ga bo zdaj, zdaj objela. Kam naj se kristijan zateče za brambo in pomoč, ko je najbolj potrebuje?

O takrat mu kakor angeljsk glas z nebeških višav vdari na pešajoči posluh krščanski pozdrav: Hvaljen bodi Jezus Kristus! Le pri njem je moč in krepost in tolažba in življenje in zveličanje. Zakaj ni ga *druzega imena pod nebom danega ljudem, v katerem bi se zamogli zveličati.* (Mat. 4, 12.) In ravno zdaj se bolniku razlega sladki glas dobrega pastirja: „*Bodi zvest do konca in dal ti bom krono življenja.*“ (Apost. 2, 10.) „*Jaz hočem, da bo tudi moj služabnik tam, kjer sem jaz.*“ (Jan. 17, 24.)

O kako je zdaj vesel, da je tolikrat v življenji pobožno in zapupno klical presladko ime Jezus in posebno, da je že v mladosti in pozneje tolikrat ponavljal prelepi pozdrav: Hvaljen bodi Jezus Kristus! in tako še druge opominjal na ta sveti pozdrav! — In tako potolažen, pokrepčan zamore kristijan z aposteljnomo (1. Kor. 15, 55.) vsklikniti: „*Smrt, kje je tvoja zmaga? smrt, kje je tvoje zélo?*“

Zato sv. cerkev želi, da bi se vsi njeni otroci s klicanjem tega sv. Imena ločili s tega sveta. Zato je podelila odpustek vsem, ki skesano ob smrtni uri še izgovoré ali saj zdihnejo to sv. Ime; opiraje se na besede aposteljnové (Rimlj. 10, 13.): „*Kdorkoli kliče Gospodovo ime, bo zveličan.*“

Kaj se toraj učimo iz današnjega premišljevanja? Ker je ime Jezusovo tako pomenljivo in mogočno, ker je v vseh obzirih res „*ime čez vsa imena*“ (Fil. 2, 9.), pred katerem celo angeli svoja kolena pripogibljejo; zato ga moramo vselej z največjo spoštljivostjo in s svetim strahom izgovarjati. Učimo se, da ga naj radi in vseh imenitnih trenutkih svojega življenja zaupljivo kiičemo, saj je ravno v njem središče naše vere, upanja in ljubezni; saj je za vernega kristijana edini studenec, kjer mu v vseh zadevah, dušnih in telesnih, izvira tolažba in svet in krepost in moč in življenje.

Vse to pa zapopade prelepi krščanski pozdrav: Hvaljen bodi Jezus Kristus. Kteremu vernemu kristijanu tedaj ne bi bil ljub in drag; kdo bi ga rad ne izgovarjal? Hvaljen bodi Jezus Kristus — bi moral biti prvi pozdrav, ktereга se otrok uči, pa tudi zadnji, s katerim kristijan svet zapusti.

O blagor človeku, koji bo pri svojem prihodu v večnost zamogel zaklicati pozdrav: Hvaljen bodi Jezus Kristus! kajti vsa nebesa mu bodo odgovorila: Na vekomaj. Amen.

Ant. Žlogar.

2. Kaj so posli dolžni svojim gospodarjem?

Jan. 2, 5.

Vvod. Besede, ki jih je Marija pri ženitnini v Kani Galilejski rekla služabnikom: „*Karkoli vam poreče (Gospod), to storite*“ še veljajo vsim služabnikom in služabnicam. Marijina želja je, da bi vsi posli Jezusovo voljo spolnovali. Ker je Marijinih besedi sploh tako malo v sv. pismu zapisanih, si smejo posli v veliko čast šteti ta Marijin opomin. Blagor jim, ako se bodo tudi vedno po njem ravnali! Njim naj velja tudi moj današnji opomin: Posli morajo svojega gospodarja 1. spoštovati, 2. mu zvesti in 3. pokornibiti.

Izpeljava. I. Posel je dolžan spoštovati svojega gospodarja *a)* zavoljo Boga, ker je namestnik božji na zemlji, ki je zanj odgovoren in bo pri sodbi pričal zanj ali pa zoper njega (Efež. 6, 5—7; Kol. 3, 22—24); *b)* v vsih okoliščinah, naj je bogat ali reven, imeniten ali priprost, dober ali zloben (I. Pet. 2, 18); *c)* in sicer tako, da se ne odgovarja osorno, ampak ponižno sprejme, ako je opominjan ali grajan, da spoštljivo govori ž njim in o njem, da ga povsod spozna za svojega višega . . .

II. Neogibno potrebna lastnost dobrega posla je zvestoba, ki jo kaže v tem, da *a)* pridno dela tudi, kadar je sam ter skrbi za premoženje gospodarjevo, kakor bi bilo njegovo; *b)* nobene reči od hiše ne premakne, celo revežem ničesar ne da brez dovoljenja; *c)* dobro ime, ki je najdražja last, varuje in se poteguje zanj; *d)* otroke k dobremu napeljuje in nikdar ne pohujšuje, ker večje krivice ne more storiti gospodarju, kakor če njegovim otrokom dušno lepoto odvzame. Izgled Jakob pri Labanu (I. Moz. 31, 40. 41.), Elijezar (I. Moz. 24, 2—67.).

III. Vsak stan ima posebne dolžnosti; poslove so ob kratkem zapopadene v besedi „*pokorščina*“ (ubogljivost). Ta bodi *a)* urna. Kdor hitro vsako povelje spolni, se ne prikupi samo ljudem, ampak tudi Bogu. Sv. menih Marka je nekega dne ravno pisal, ko ga je njegov predstojnik poklical. Sveti redovnik že pričeto črko kar v sredi popusti in priteče. Kaj se zgodi? Pridši nazaj, najde črko dokončano — ne s črnilom, marveč z zlatom. *b)* Vestna. Posel, kateri le za plačilo dela, ne bo nikdar dober posel, kajti ni mu mar, če se po njegovi vnemarnosti škoda godi, če delo zastaja . . . Posebno vestno naj spolnuje opomine, ki zadevajo njegovo dušo, molitev, službo božjo, ogibanje slabih tovaršij . . . Le kdor Bogu zvesto služi, zna tudi

ljudem prav služiti. *c) Vesela.* Posel ima sicer tažaven stan; ne svoje, ampak le gospodarjevo voljo vselej spolnovati ni lahko. Pa slajša si ga lahko s tem, da se popolnem v voljo božjo uda in veselo dela. Žalostno je gledati posla, ki vse le godrnjaje, z nevoljo ali celo preklinjaje opravlja . . . *d) Ponižna.* Prevzetnim poslom ni moč nikoli vstreči; vsako reč pri hiši obgodrnjajo, nobeno povelje jim ni vseč, kakor bi bil gospodar njih hlapec. Če res kaj bolj pametnega in koristnega vedó, naj pohlevno povedó, če jim pa gospodar ne da veljati, naj mu spolnijo voljo (le takrat ne, če bi kaj grešnega zahteval). Lep izgled imajo posli nad strežniki pri ženitnini v Kani; na Jezusovo povelje napolnijo šest velicih vrčev z vodo, ktere bi bilo po njih sodbi ravno takrat najmanj treba; na njegovo besedo zajemajo in nesó starašinu pokusit, če tudi še svoj živi dan niso videli, da bi bilo treba vodo še posebej pokušati (da se je v vino spremenila, še niso vedeli). Dovolj je, da jim Jezus ukaže; brž ubogajo, ne vprašaje, zakaj pa čemu? Pokorščina ni bila zastoj; velik čudež so videli. [Tudi še sedaj bo vsak posel, ki v priprostosti sreca (Efež. 16, 5.) uboga iz ljubezni do Boga, poplačan, če ne tu na zemlji, pa tem obilniše v nebesih.

Konec. Toraj, predragi posli, hlapci in dekle, če tudi je težak vaš stan, olajšajte si ga sami z zvestim spolnovanjem trojnih dolžnosti, ktere sem danes razložil. Dobrih poslov si povsod želijo . . . Že tukaj boste zadovoljni, tam vas pa čaka večna nepopisljivo vesela nebeška ženitnina.

Tretja nedelja po sv. treh Kraljih.

I. Spreobrnjenje sv. Pavla.

Gospod, kaj hočeš, naj storim?

Ap. dj. 9, 7.

Gobovi, ktere ga je Jezus očistil, je podoba slehernega grešnika, ki pride skesan k Jezusu, da ga v zakramentu sv. pokore očisti. In prav lepo se vjema ta čudež s cerkvenim praznikom; danes namreč obhajamo tudi še spomin spreobrnjenja sv. aposteljna Pavla. Praznik sv. Pavla obhajamo sicer tudi takrat, ko praznujemo god sv. aposteljna Petra. Ali pri sv. Pavlu praznuje cerkev tudi vsako leto tisti dan, ko se je spokoril. In nam s tem naznani, kako imenitno je bilo njegovo poboljšanje. Zares, to je bil veči čudež, kakor ozdravljenje gobovega v sv. evangeliu.

Sv. Pavel, ki se je pred spreobrnjenjem imenoval Savel, je bil farizej, tedaj izmed tistih judov, ki so Jezusa in njegovo sv. cerkev najbolj sovražili in preganjali, in sicer eden najgorečnejših med njimi. Že takrat, ko je bil sv. Štefan kamenjan, je varoval Savel obleko tistih, ki so ga kamenjali. Po Jeruzalemu je od hiše do hiše kristijanov iskal in judovski gosposki izdajal. Pa ni mu bilo še dosti le doma jih preganjati, naprosil je velike duhovne, naj mu napišejo oblastna pisma, da pojde v mesto Damask, da bi enako ravnal tudi z ondrotnimi kristijani. Pa kaj se zgodi? Že je Savel s tovariši blizo mesta, kar ga nanagloma nebeška svitloba obsije, da s konja pade. In na tleh leže zasliši glas: „Savel! Savel! zakaj me preganjaš?“ On pa reče: „Kdo pa si, Gospod?“ In glas mu odgovori: „Jaz sem Jezus, ktereга ti preganjaš; težko ti je proti ostnu breati.“ Savel ostrmi ter s trepečim glasom reče: „Gospod, kaj hočeš, da storim?“ In Gospod mu veli: „Vstani in pojdi v mesto, in tam se ti bo povedalo, kaj ti je storiti.“ Vsi preplašeni so stali tovariši, ker so sicer slišali glas pa nikogar niso videli. Savel vstane, pa z odprtimi očmi ne more nič videti. Peljajo ga tedaj za roke in pripeljejo ga v mesto Damask. In tri dni ne spregleda, in ne jé in ne pije, temuž le moli in joka.

Živel pa je v Damasku prav pobožen in bogaboječ mož, Ananija po imenu; njemu Gospod v prikazni reče: naj gre k Savlu, ker zdaj moli, ni več sovražnik, „izvoljena posoda mi je, pravi Gospod, da nese moje ime pred nejevernike in kralje in Izraelove otroke. Zakaj pokazal mu bom, koliko mu je treba trpeti za moje ime.“ In Ananija gre k njemu, položi roke nanj in mu sporoči, kaj je Gospod velel. In zdajci so padle od njegovih oči kakor luskine in je spregledal in vstal . . . Potem pa začne očitno oznanovati sv. evangelij in učiti, da je Jezus Kristus Sin božji, obljubljeni Mesija. Vsi se zavzamejo ter se poprašujejo: „Ali ni ta tisti, ki je preganjal v Jeruzalemu nje, kteri so klicali v to ime in je zato sem prišel, da bi jih zvezane peljal k velikemu duhovnu?“ Ne bom vam nadalje pravil, koliko nezmerno veliko je spreobrnjeni Pavel storil, koliko trpel za Jezusa, ker danes obhajamo le samo spomin njegovega spreobrnjenja. In le edino spreobrnjenje sv. Pavla vam hočem danes pred oči postaviti, da spregledate, kaj je pravo resnično poboljšanje.

Spokorjenje sv. Pavla ni bilo tako, kakor družih grešnikov, ki se le polagoma poboljšajo: on se je naenkrat popolnoma spremenil.

Božja svitloba ga je obsijala, božji glas je zaslišal in precej je bil pripravljen storiti, karkoli mu Gospod zapove, rekoč: „*Gospod, kaj hočeš, da naj storim?*“

Pred je bil trdovraten grešnik; slišal je Jezusov nauk oznanovati, videl sv. Štefana, kako je potrpežljivo najhujše muke prestal, za sovražnike tako ginljivo molil, tako častljivo umrl; videl je tudi druge kristijane, kako so bili potrpežljivi in krotki: pa vse to ga ni ganilo, še bolj je divjal zoper Jezusovo cerkev. Ali mili Jezus ga ni zavrgel, ampak v svoji neskončni usmiljenosti poskusil je še en pripomoček. Ker si z milim vabljenjem in klicanjem te zgubljenе ovčice ni mogel pridobiti, je celo čudež storil, da bi jo priklical. Nebeška svitloba se mu prikaže, neka božja moč ga na tla vrže; in ko ga je tako ponižal, ga še enkrat Jezus milo vabi: Savel! Savel! zakaj me preganjaš? — Savel, čeravno v prahu na tleh, ves oslabljen, slep, se še ne poda, še poprašuje: „Kdo pa si, Gospod?“ Usmiljeni Jezus še enkrat prijazno reče: „*Jaz sem Jezus, ktereга ti preganjaš.*“ In zdajci mu reče ostre besede (tako rekoč zadnje): „Teško ti bo proti ostnu brcati.“ Zdaj pa se poda, zdaj ves presunjen, ves udan poprašuje: „Gospod, kaj hočeš, da naj storim?“ Glejte dereči lev se je v krotko jagnje spremenil! Zdaj pa tebe vprašam, zastarani grešnik, trdovratna grešnica, kdaj se pa ti misliš spokoriti? Kolikrat te je že mili Jezus klical: Savel! Savel! zakaj me preganjaš? pa se za njegov glas nisi zmenil. Klical te je po glasu tvoje vesti; tvoja vest ti ni dala pokoja, te je pekla; pa ne, da bi jo bil utolažil s pravo pokoro, si zamašil svoje ušesa, in nisi poslušal temuč si hotel v vrišu in šumu pregrešnega sveta zatopiti ta glas, pozabiti nanj. Tvoji hudobni tovariši so ti djali: saj to ali ono ni taka hudobija; nečistost, pijančevanje, kletev itd. ni tako greh. Ti si že tudi sam se tako tolažil in dalje spal grešno spanje. Jezus te še ni zapustil, po svojem namestniku te je v cerkvi poklical: Savel! Savel! zakaj Jezusa preganjaš? Nikar ne poslušaj zapeljivcev, nobenega izgovora ni za te. Jezus je, ktereга ti preganjaš, kadar zapovedi prelomljuješ! Ali ti tega milega glasu nisi hotel poslušati.

Jezus te bi bil lahko že zavrgel, pa njegova dobrota je neskončna; ker z lepo nič ne opravi, poskusi zadnjič z ostrostjo. Tudi tebi reče: „Teško ti bo proti ostnu brcati!“ Vam hočem to nekoliko pojasniti. To je v priliki ali podobi povedano. Stari ljudje niso namreč svoje živine tako priganjali k delu s šibo ali z bičem, kakor pri nas; temuč imeli so spičasto bodalice na dolgi palici, s katerim so živino zbadali, da je hitrejšе hodila. Takemu orodju reklo se je osten. Beseda

Jezusova tedaj pomeni: Kakor se živina zastonj upira proti ostnu, tako se tudi ti zastonj upiraš zoper Boga; Boga ne boš užugal, Jezusa ne boš premagal. Kakor nespametna živina le sebe rani, ako se proti ostnu upira, tako tudi grešnik le sebi škoduje za čas in za večnost, ako se zoper Boga vzdiguje in punta.

Ah, grešnik! nad teboj je že Jezus vse poskusil. Dal ti je dobre starše, ki so te lepo učili; ali ti si jim kljuboval, jih klel, zaničeval, zavrgel; praviš, da si jih užugal, da nimajo nič govoriti, toda vedi, Boga ne boš užugal. Jezus je tudi zavoljo tebe postavil pridigarje, spovednike, sv. zakramente; ti se s pridigarjev norca delaš, hočeš, da bi ti drugače govorili; jim herbet kažeš, nočeš poslušati; to vse lahko storiš, tudi spovednika lahko nalažeš, ali kakor praviš, za nos vodiš; toda povem ti, Boga pa ne boš premagal, ne boš za norca imel. On ima tebe v oblasti, v svojih rokah, ne ti njega; v njegovih rokah je tvoje življenje, tvoja sreča in nesreča. Svojega telesnega očeta lahko zaničuješ, lahko premagaš, tistim, ki te lepo uče, se lahko smejaš in jim rečeš, kar hočeš, ali nebeškega Očeta ne boš dolgo zaničeval; učeniku Jezusu se ne boš dolgo ustavljal. Kakor sv. Pavla, nekoliko časa ljubeznjivo kliče grešnika; če z lepo nič ne opravi, pošlje nadloge in reve, tepe z lakoto, boleznijo itd. Nekteri spoznajo, zakaj jih Bog tepe in vsi skesani poprašujejo: Gospod, kaj hočeš, naj storim? Nekteri pa se tudi še potlej smejaajo in pravijo, „mora že tako biti“, tega pa nočejo spoznati, da *brez božje volje ne pade noben las z naše glave, noben ptič s strehe*. Toda tudi taka kamnita srea, ki jih nobena stvar ne omeči, ne dobrota, ne ostrost, ne bodo premagala, ampak bodo premagana. Visok je trdovratni, prevzetni grešnik, toda Bog je viši; unstran groba je pekel za trdovratno prevzetnost. Izgledov imamo brez števila. Hudobni angelji so se prevzeli, so hoteli biti kakor Bog, toda Bog je le en sami in more tudi le en sami biti; zato so hudobni prevzetni angelji bili grozovito udarjeni; so prišli v pekel in na veke ne pojdejo ven. Kaj n je bil velik grešnik, ki je lastnega brata ubil. Bog ga je še klical, opominjal, kakor Pavla; ali prevzetno mu odgovori, da ni varuh svojemu bratu. Obupal je; kakor zdivjan se je potikal po puščavah, na nobenem kraju ni mogel ostati. In po strašnem življenji seveda je bila še strašnejša smrt; zanesljivo je za hudobnimi angelji prvi v pekl. (Nabuhodonozor, Dan. 4; Herod, Julijan, Voltair itd.)

Kaj bo tudi tebi, trdovratni grešnik, pomagala tvoja trma in upornost? Enkrat bo gotovo premagana tvoja ošabnost, če pred ne, v pekl. Rajše se ponižaj zdaj in poslušaj mili klic svojega Jezusa

ter ves skesan mu odgovori: Gospod, kaj hočeš, naj storim? — Seveda te Jezus sam ne bo podučil, temuč kar je Pavlu rekel: „*Pojdi v mesto, tam boš dobil moža, ki ti bo povedal, kaj ti je storiti,*“ to tudi tebi velja. Jezus ni več učenik, ampak ima svoje namestnike. Jezusovega namestnika, spovednika si poišči, ta ti bo povedal, kaj ti je storiti, k Ananiju pojdi! — Ali je vsaki spovednik dober? Vsaki, ki ima oblast; vendar pa moram reči, da ti nisi za vsacega dober. Ako si resnično pripravljen, bodi potolažen, kjerkoli si spoved opravil. Ako pa le zato mehkejše spovednike iščeš, da bi lože v starem grehu naprej živel, ali zato na daljne božje poti hodiš, da bi tam, kjer ni prostora in časa, le hitro kaj po vrhoma povedal in brž opravil: boj se! Jaz vam naravnost povem, da se prestrašim tacega grešnika, ki mi pride s praznim izgovorom: „Po tacih rečeh tam no poprašujejo, da se le nekatere reči povedo.“ Za božjo voljo, kaj je to? Ako si sam kriv, da se ne vredno spoveduješ, boš ti odgovor dajal; ako je pa spovednik kriv, bo pa on! Zatoraj le toliko rečem: Kdor ni pripravljen spokoriti in poboljšati se, zapustiti vsaj smrtne grehe, tak naj raje k spovedi ne pride. Dobro poslušajte! Sv. Pavel je najprej rekel: „Gospod, kaj naj storim?“ Potlej še-le je Gospod Ananija k njemu poslal, da mu je povedal, kaj naj stori.

Kdaj pa je čas spokoriti se? Zdaj precej! Sv. Pavel se je precej spokoril, kakor hitro je k spoznanju prišel. Ne odlašati! Sv. Duh pravi (Sir. 5, 8.): „*Ne odlašaj se k Gospodu spreobrniti in ne odkladaj od dneva do dneva, zakaj njegova jeza naglo pride in ob času maščevanja te bo razdjal.*“ Kmet, ki želi veliko pridelati, bo o pravem času sejal; če odločeni čas zamudi, mu ne bo nič prida zrastle. Ako si hoče kupec dobička iskati, bo pravi čas porabil in ne bo svoje robe še-le tedaj razložil, kadar je somenj pri kraji. Kdor se hoče po železnici peljati, bo skrbel o pravem času priti; ako zamudi, si ne bo mogel pomagati. Kdor hoče skoz smrtna vrata v srečno večnost, se mora v zdravih dneh za to pripraviti. Na zadnjo uro je večidel že prepozno. Čuj, kaj sv. Avguštin pravi: „*Pokora, kakoršno bolnik dela, je (večkrat) bolna pokora; pokora, ktero umirajoči dela, je mrtva pokora*“; zato naj vsakdo resno pokoro dela zdaj, ko je zdrav, na tem svetu, dokler je še čas. Zakaj, kdo vé, ali bo še na zadnjo uro čas in priložnost imel. O mnogih svetnikih berem, da so bili pred veliki grešniki, pa so se v življenji spokorili in posvetili; da je pa na zadnjo uro svetnik postal, vem le za enega, za sv. Dizma, ki se je na križu posvetil. Zatoraj zdaj, pravi apostelj, zdaj je izvoljeni čas, zdaj je dan zveličanja!

Kako se je treba spokoriti? Kakor sv. Pavel popolnoma in stanovito. Ko so ga potlej videli tisti, ki so ga poznali, so se čudili: „*Ali ni to tisti, ki je v Jeruzatemu* itd. Kristijan! ali se tebi tudi čudijo? Oh žalibog! čudijo se ti, pa kako? Čudijo se vam, otroci! vaši starši, da po spovedi ste ravno tako neubogljivi, sinovi ponočnjaki, hčere vasovalke! Čudi se jokajoča žena, da njen mož je po velikonočni spovedi enak pijanec, kakor popred; čudijo se sosedje, da imaš enako sovražno srce! Čudimo se mi duhovni, da je toliko opominov zastoj. Kako redkokrat pa se moremo čuditi tako, kakor so se sv. Pavlu čudili, da bi se v resnici grešnik poboljšal! O, da bi se tudi o tebi moglo reči: Ali ni ta tisti, ki je bil préd staršem tako nepokoren, zdaj pa tako ubogljiv? ki je pred klel, grdo govoril, zdaj pa je tako poštenih besedi? pred pijanec, zdaj tako trezen? . . .

Grešnik! grešnica! to-le naj bo moja zadnja beseda danes: Sv. Pavel se je spreobrnil 25. prosinca pred 18 sto leti in mi vsako leto ta dan praznujemo in pravimo: na današnji dan se je sv. Pavel spreobrnil: ti? kateri dan bo pa tvoj spokorni dan? kterege boš v pratiki zaznamoval, da se boš vsako leto spominjal nanj, da boš še na zadnjo uro rekel: ta dan sem se jaz spokoril? O, daj se pregovoriti, naj bo, — naj bo danes dan tvojega resničnega spreobrnjenja, in vekomaj ga boš vesel. Amen.

2. Ktere dolžnosti imajo gospodarji do poslov?

Mat. 8, 6.

Vvod. Komu se ne zdi lepo in genljivo, ako sliši, kako ljubeznjivo skrbi stotnik za bolnega hlapca? Kako veličasten izgled za vsacega gospodarja! — Gospodarjem je dolžnost 1. lepo ravnati s posli, 2. skrbeti za njih blagor.

Izpeljava. I. 1. Lepo ravnajte s posli sami: a) ne zadirljivo in surovo, marveč prijazno in ljubeznjivo; b) ne bodite do njih vetrasti in spremenljivi, danes preprijazni in jutri spet čez mero sitni in zoperni, — temuč zmiraj jim enakomerno kažite svojo oblast in dobrovoljnost; c) ne bodite do njih prevzetni, ošabni in brez čutila, — marveč s pohlevnim sočutjem jim pokažite, da so domači, ne tujci v vaši hiši. — Pri Bogu, ki ne gleda na osebo, je posel večkrat večje veljave, kakor najveljavniši gospodar. Posel je tudi tvoj

bližnji, ud na telesu Jezusovem, namenjen vekomaj s teboj se v nebesih veseliti, kjer preneha ves razloček. (Sir. 4, 35.)

2. Skrbite, da tudi vaši otroci in domači poslom ne bodo življenja grenili: *a)* učite otroke, da morajo tudi posle ubogati in jim postrežljivo pomagati; *b)* ako se imajo otroci kaj zoper posle pritožiti, naj staršem povedo, sami ne smejo očitati, kregati se, zmerjati . . . ; *c)* ako so otroci posle žalili, jih pokregajte ali po velikosti krivice kaznujte vpričo njih. Ta nauk otrokom večkrat ponavljajte. V dobrih hišah so posli kakor bratje in sestre domačim.

II. Skrbite za njih 1. časni blagor: s tem, da *a)* redno in pošteno dajete zaslužno plačilo in zdravo tečno hrano; *b)* jih z delom ne preobkladate, posebno če so še mladi in slabotni, jim privoščite potrebnega počitka; *c)* v boleznih jih ne zapustite; ampak poskrbite zdravnika in postrežbo; v dobrih hišah še preskrbljujejo stare in onemogle posle; *d)* jim dajate dober svet in poduk pri nakupovanji, družinskih razmerah, gledé varčnosti . . .

2. Večni blagor: *a)* skupna molitev zvečer in zjutraj; *b)* dovoljenje in še prigovarjanje k večkratnemu prejemanju sv. zakramentov, da so redno pri službi božji, pri pridigi, krščanskem nauku; celo ob delavnikih, če delo dopušča, pri sv. maši; *c)* pri mlajših poslih nadaljujte odgojo, ktere starši ne morejo, nedeljska šola . . . ; *d)* po nobeni ceni ne trpite pri poslih prepovedanega znanja, grešnih zavez; ne pustite, da bi hodili po krčmah, na plese, v slabe družčine; zvečer naj bodo o pravem času doma, zlasti ob nedeljah; prepovejte jim vsako preklinjevanje, grdo govorjenje, nespodobno petje . . . Kar pa prepoveste ali zapoveste, vam bodi resnica, — mora se spolniti! *e)* Česar pa ne morete s svojimi močmi doseči, skušajte doseči z molitvijo po zgledu stotnika, ki je pri Jezusu pomoči iskal za hlapca; on nam je priča, da Bog tako molitev za posle rad usliši.

Konec. Usmiljenje do bližnjega je splošnja dolžnost, kateri je Gospod posebno plačilo odmenil. Kolikanj bolj morate dušno in telesno usmiljenje skazovati poslom, ki so za domačimi najbliži, večidel tudi revnih staršev, toraj usmiljenja potrebni pa tudi vredni, ker se prizadevajo z delom svojih rok pošteno preživiti. Kdor jih zanemarja, ga huda sodba čaka: I. Tim. 5, 8.

Homiletična zrna.

Prilike Gospodove.

(Dalje.)

11. Figovo drevo. (Luk. 13, 6—9.)

Usmiljenje božje do grešnika se kaže posebno tudi v prizanesljivosti, s katero Bog čaka spreobrnjenja njegovega, zlasti na priprošnje družib. To nam kaže naslednja prilika:

Nekdo je imel figovo drevo zasajeno v svojem vinogradu in je prišel sadu na njem iskat in ga ni našel. Rekel je pa gorniku: Glej! tri leta je, kar hodim iskat sadu na tem figovem drevesu in ga ne najdem; posekaj ga tedaj! čemu še prostor jemlje? — On pa je odgovoril in mu rekel: Gospod! še to leto ga pusti, da ga okopljem in mu pognojim; morebiti obrodi sad; če pa ne, ga boš potlej posekal.

Gospod v tej priliki pomeni nebeškega Očeta, gornik njegovega Sina Jezusa Kristusa; figovo drevo pomeni izraelsko ljudstvo, tri leta oni čas, kar si je Bog izvolil izraelsko ljudstvo pa do smrti Jezusove na križu, ali pa le oni čas, ko je Jezus očitno učil in čudeže delal; nerodovitnost drevesa je nevera judov, ki so Jezusa zavrgli. Jezus si je vse prizadjal, da bi bil pri njih sad obudil za nebeško življenje, pa vse zastonj! S prerokom se je tudi on lahko pritoževal: „*Kaj bi bil imel svojemu vinogradu še storiti in nisem storil? Ko sem čakal, da bi grozdje rodil, zakaj je pa viniko rodil?*“ (Iz. 5, 4.) In vendar ima še usmiljenje! Takrat, ko so zaklicali: „Njegova kri pridi nad nas in nad naše otroke!“ je rekel nebeški Oče: „Posekajte to drevo!“ Toda Jezus s križa prosi za nehvaležnike: „Oče odpusti jim!“ in še jim je bila odločena nova doba za spreobrnjenje — do razdjanja Jeruzalemskega mesta; s tem je preteklo še četrto leto izrednega usmiljenja. Vinograd je bil na novo okopavan in gnojen, ko so aposteljni učili in čudeže delali, verni v velikem številu najlepše izgleda dajali, tudi mučeniška kri je že tekla. Ker pa tudi to pri večini ni nič izdalo, je bilo l. 70. po Rimljanih mesto razdijano, ljudstvo — nerodovito drevo — posekano, vejice med razne narode razpršene; silovit je bil padee drevesa!

Če obrnemo to priliko na posameznega človeka, tudi pri njem lahko tri dobe ločimo, mladostno, moško in starostno. Od vsake dobe Bog zahteva sadu za nebesa, dobrih del in čednosti. Veliko veselje ima Bog nad rodovitnimi drevesi, nad nedolžnimi in čednostnimi vsakega stanu. Pa njegovo premilo sree ima tudi z grešniki potrpljenje ter čaka po 20, 50, večkrat še 80 let pravega odkritosrčnega spokorjenja. Res, da večkrat Bog življenje deli v krajše dobe in pošlje véasih naglo smrt, pa to se zgodi potlej, ko je že prizanašljivo čakal in sadu zastonj iskal, kajti potrpežljivo ravna z vsemi, ker

noče, da bili kateri pogubljeni, temuč, da bi se vsi k pokori obrnili. (II. Pet. 3, 9.)

Komu pa se ima grešnik zahvaliti? kateri so njegovi priprošnjiki, dobrotljivi „gorniki“? — Najprej Jezus Kristus sam. Kakor je za izraelsko ljudstvo noč in dan molil ter še na križu klical: „Oče, odpusti jim!“ tako še zmiraj za nas prosi, kajti sv. Janez (I. 2, 1. 2.) piše: „Ako je pa kdo grešil, imamo besednika pri Očetu Jezusa Kristusa Pravičnega, in on je sprava za naše grehe.“ Potlej je mogočna priprošnjica grešnikom nebeška Kraljica, Mati, katere Jezus ne more ničesar odreči. Tudi angelji in svetniki v nebesih veliko premorejo s svojo prošnjo. Enako sv. cerkev po svojih mašnikih sv. daritev in molitve opravlja za grešnike. Priprošnjiki naj bodo vsi duhovni pastirji, pridigarji, spovedniki, naj bodo starši in predstojniki in prijatelji, ki naj tudi neprenehoma za grešnike kličejo: „Odpusti nam naše dolge! — Gospod, usmili se nas!“ itd. Ali niso to zdatne prošnje za grešnika: „Pusti ga še to leto! Morebiti obrodi sad.“

Oh, ta „morebiti“ nas še skrbi. Grešnik ima prosto voljo, pri-siliti ga vse molitve v nebesih in na zemlji ne morejo k poboljšanju, ako sam hoče v grehih ostati, kakor nam, žal, premnogo izgledov trdovratnosti kaže. Strašno je tudi to, da grešnik ne vé, kdaj se pri njem tista „tri leta“ začnejo, kdaj jenjajo in kdaj se prične četrto posebno milostno — izprošeno leto!? O grešnik, ki tega ne veš, nikar ne odlašaj! kajti prilika se konča z resnimi besedami: „Če pa ne, ga boš potlej posekal.“ Gospod je kar tiho poslušal to gornikovo prošnjo, češ: „Kakor si rekel, tako naj se zgodj; če pa še zdaj ne prinese sadu, bo brez usmiljenja posekano.“ Če grešnik v odločenem času ne prinese sadu prave pokore, bo vekomaj zavržen iz vinograda Gospodovega; zanj v raji ni prostora!

Obrnimo na-se! Vsi smo grešniki, — morebiti je tudi že nad našimi glavami visel strašni meč. Premilo Srce Jezusovo ni nehalo prositi za nas, Marija je pristopila in govorila za nas, naš angelj varuh si je vse prizadjal, naši pobožni prijatelji tukaj in v nebesih so klicali: *Gospod še to leto . . .* O koliko prošnja, predno smo mogli ono dobro (znabiti dolgo) spoved opraviti! Kje pa je naša hvaležnost?

O, hvalimo neskončno usmiljenje božje s prerokom Davidom: „Zemlja je polna tvoje milosti“ (Ps. 118, 64.); „veča kot nebesa je tvoja milost!“ (Ps. 107, 5.) Bodimo hvaležni vsim priprošnjikom; priporočimo se jim, naj še dalje za nas prosijo, da bi na poti poboljšanja stanovitni ostali in tem gorečnije se za dobra dela in čednosti prizadevali, čem več smo z grešnim življenjem zadolžili in zamudili. Molimo pa tudi mi veliko za grešnike, zlasti za sorodnike in one, kateri so še posebej naši skrbi izročeni.

(Dalje prih.)